

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX

Kovas — March 22, 1974 Nr. 23

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KOMPARTIŠKA BAJORIJA

Carinė Rusija buvo garsi savo šauniais bajorais. Kaip anksčiau ponų Lenkijoje, taip vėliau, carinėje Rusijoje, bajorai buvo viskas. Jie buvo visuomenės branduolys, režimo ramtis, ekonomikų privilegijų turėtojai, garbės ženklais apdovanojama kasta.

Bajorai turėjo savo švietimo įstaigas, savo pasilinksminimo vietas, savo bankus. Valstybės įstatymai buvo surašyti bajorams ir nebajorams. Prieš tokią barbarišką tvarką kovojo kiekviena demokratija. Kovojo ir rusišką demokratiją. Prie demokratijos pradėtos kovos prisilapė bolševikai, 'bekerodami' išžudę ir demokratų.

Išžudę kovotojus už lygiateisę visuomenę, bolševikai sukūrė naują režimą, diktatūrą, privilegijuota kasta paremtą. Naujoji, privilegijuotoji kasta, nauja aristokratija, arba tiksliau 'bajorija' yra kompartijos masė. Šita karjeristų ir prie valstybės pyrago prisilapėlių minia, ginklo jėga valdo šimtus milijonų vergų, varo juos darban, kiša į Solženicino gulagus, baudžia ir ... premijuoja už kenkimą savo bendradarbiams per vadinas 'socialistines' varžybas.

Sovietinės valstybės esminis pažymys: niekinga mažuma valdo daugumą. Tai mes matome dideliais mastais. Tai matome ir mažiukais pavyzdžiais seikėdami gyvenimą. Vienas tokių, mažiukas, yra ok. Lietuvoje. Imama pavyzdį iš 'Mąščio' fabriko (Telsių rajone) veikimo.

Šiame fabrike dirba keturi tūkstančiai darbininkų. Komunistai sudaro tikrai dviejų šimtų narių organizaciją. Tačiau jie, kaip tvirtina žurnaliuko 'Laikas ir Įvykiai' (Nr. 23) korespondentas K. Viržintas, yra 'tikrasis darbininkų avangardas, telkias darbo žmones partijos nutarimų įgyvendinimui'.

1973 m. lapkričio 18 d. fabriko komunistus sukvietė į imonės salę. Tai buvo tie, kuriems išlavė naujus kompartijos bilietus. Įvyko iškilminga partinio ritualo ceremonija. Kiekvienam užkabino ant krūtinės 'kaproną su raudonos spalvos V. Lenino atvaizdu'.

Sekė režiminės religijos apeigos: sveikinimai, padėkos, išžadėjimai dirbti dar geriau ir tempti žmones iki savo 'išdirbio lygio'. Iš bendrų kalbų matyti, kad iškilminge kalbėta apie kitus 3800 darbininkų kaipo apie kvailą, tingią masę, kurią reikia prievaizdauti ir tempti. Šitokiu būdu ir caro bajorai stebėjo baudžiauninkus arba, vėliau, muzikėlius.

Fabriko partiečiai posėdžiavo, tarėsi ir 'baliavojo' atskirai. Jie išdidžiai kalbėjo viso 'Mąščio' fabriko vardu, o iš viso gi jie sudaro tikrai ... 5% visos darbininkų masės!

Tai privilegijuotai grupei, be abejo, svetimi 3800 žmonių rūpesčiai, problemos, darbo sąlygų klausimai. Šie du šimtai, apsaugę savo atlapus Lenino atvaizdais, nėra 'Mąščio' darbininkijos atstovai. Jų darbininkai nerinko, balsavimų fabrike ne-

Korp. Neo-Lithuania New Yorko padalinio iškilmingos sueigos, įvykusios kovo 9 d. prezidiumas. Sėdi iš kairės: Rimas Bitėnas, Tomas Sperauskas, pirmininkė Aldona Noakaitė-Cekienė, vyr. valdybos vicepirmininkė Audronė Pavilčiūtė, Giedrė Kumpikaitė ir Algis Butėnas. Prie vėliavos stovi: Milda Didžiulytė, inž Juozas Butkus ir Liktorius. L. Tamošaičio nuotrauka

NEW YORKO NEOLITUANAI SĖKMINGAI PAMINĖJO VASARIO ŠEŠIOLIKTĄJĄ

Korp! Neo-Lithuania New Yorko kovo 9 d. sėkmingai paminėjo Vasario Šešioliktąją ir buvusį pirmą ir ketvirtą Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną, jo 100 metų gimimo ir 30 metų tragiškos mirties sukakčių progą. Tai įvyko naujai pastatytame Kultūros Židinyje.

Buvo gana įdomi programa. Pirmininkė Aldona Noakaitė-Cekienė patiekė anų įvykių apžvalgą, o iš Chicago atvykusi viešnia, Vyriausios Valdybos vicepirmininkė Audronė Pavilčiūtė laikė paskaitą tema "Lietuva ir išeivijos jaunimas". Vis labiau besireiškias poezijoje Stasys Jakštas paskaitė savo eilėraščius pritaikintus minėjimams įvykiams. Visa tai sudarė turiningą šventę, rimčia nuteikusią publiką. Žmonių galėjo būti daug daugiau, bet pasitaikęs labai blogas oras daugelį sutrukdė. Minėjimo pabaigoj visi dalyviai buvo pavaišinti. Minėjimui surengti daug pagelbėjo Dr. E. Noakas, visuomet su visa savo šeima besirūpindamas neolituanais.

Charakteringą minėjime žodį tarė iš Lietuvos per

buvo, jiems ir teisės savo vardu neperleido. Šie du šimtai partiečių neturi mandato ką nors atstovauti, išskyrus save. Tačiau jie kalbėjo 'Mąščio' darbininkų vardu ir žadėjosi kelti daro produktyumą. 5% sąstato, kad ir kaip bedirbdami, nepakels fabriko našumo rodiklių. Už tat šiems pasivaadinėliams teks prievaizdauti kitus, nepartiečius, kad šie dirbtų sparčiau, ilgesnes ir neatlyginamas valandas, nes rusiškos kompartijos XXIV suvažiavimas įsakė dirbti sparčiau.

200 asmenų iš keturių tūkstančių kolektyvo negali kalbėti visų vardu. Į privilegijuotą būrį jie įlindo savo pastangomis, sava iniciatyva. Vienus traukė karjera, kitus didesnė alga, trečius iškalbėtos pareigos. Tačiau aišku, kad darbininkų masėje partiečiai sudaro režimui reikalingą koloną, be kurios nebūtų įmanoma valdyti ir kontroliuoti nepatenkintus žmones. Tokias pat funkcijas caro laikais ėjo bajorija. (n.d.)

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos vicepirmininkė Audronė Pavilčiūtė skaito paskaitą. Šalia sėdi New Yorko padalinio pirmininkė Aldona Noakaitė-Cekienė. L. Tamošaičio nuotrauka

Izraelį atvykęs į šį kraštą jaunuolis Valonskis. Jis patarė: Nebūkite pesimistai; ateis laikas, išsipildys jūsų ir anų Lietuvoje troškimai... Tokiai minčiai pareikšti suteikė jam išpuodis iš Pavilčiūtės paskaitos, kurioje atspindėjo pesimizmas čionykščioje lietuvių jaunimoje. Anot jos, jaunimas negali taip išsigilinti į Lietu-

vos laisvinimo esmę ir politinį entuziazmą, nes jis čia augdamas nepažįsta konkrečiai savo tėvų krašto; apie Lietuvą galvoja jis abstrakčiai ir nejaučia to, kaip jo tėvai -- senieji, užaugę ir gyvenę aname krašte, siejosi dėl jo. Jaunimas turintis savo problemas, ko senieji ne visi supranta. Bet esą iš jaunimo ir tokių, ku-

New Yorko neolituany iškilmingos sueigos grupė dalyvių. Pirmoje eilėje sėdi iš dešinės: Bagdonas, Didžiulis, Didžiulienė, Paprockienė, Noakienė, Kiaunė ir kt. L. Tamošaičio nuotrauka

NUVAINIKUOTAS ETIOPIJOS IMPERATORIUS BRONIUS AUŠROTAS

Š.m. kovo pradžioje Etiopijoje įvyko kariuomenės organizuotas perversmas. Šio sukilimo pasekoje, Etiopijos imperatorius Haile Selassie, dar kitaip vadinamas Judėjos Liūtas, ar rinktas dievaitis iš karalių sosto, kapituliavo savo armijos reikalavimams.

Sukilimas prasidėjęs Asmaroje, II-me po sostinės didžiausiame krašto didmiestyje, greit išsiplėtė į visas Etiopijos igulas, parėmusias Asmaros 2 divizijos sukilėlius. Tiesą pasakius, persenusiam, lyg matuzeliui, 81-rių metų monarcho, pergyvenusiam Musso linio invaziją 1935-36 m. bei prieš 13 metų jo paties sukaus organizuotą pučą, neliuko kito kaip tik kapituluoti -- ir Haile Selassie perdavė krašto valdžią į kariuomenės rankas.

Nesama jokios staigmenos, kad šis sukilimas įvyko. Ir jo jau senokai buvo laukiama. Etiopijos 42,000 karių pajėgumo armija, kuri yra apmokyta JAV, britų ir Izraelio karininkų esanti gana moderniška, turint galvoje Afrikos ir ypač Etiopijos gyvenimo sąlygas. Tei-

giama, kad visas karininkų korpas buvęs labai jautrus esančiam prarajiškam turtingųjų ir beturčių gyvenimo lygiui; gi ten praktiškai dar tebegyvuoja viduramžių feodalinė žemės ūkio tvarkymosi sistema. Praėjusių metų sauros, dėl žemvaldžių ir valdžios nesugebėjimo, būk tai pareikalavusios net 50,000 abisinų bado mirties aukų...

Tačiau šią krašto tragediją nenorima primesti Judėjos Liūtui: esą imperatorius, apsuptas minios pataikūnų nieko nežinojęs apie savo 26 milijonų pavaldinių badmiriškų išgyvenimus. Vienok, jau praėjusiais metais, krašto sostinę Addis Ababą palietė ketverių dienų riaušės, kurių pasekoje buvę užmuštų ir daug sužeistų. Prieš riaušinkus panaudota šalmuota policija tada sugebėjo atstatyti tvarką, numalšindama sukilėlius ir 1000 jų patalpindama į krašto kalėjimus. Po riaušių Haile Selassie per TV ir radiją kreipėsi į tautą, siūlydamas kai kuriuos sociališkus pagerinimus. Jis taip pat sutiko pakelti civilių tarnautojų at-

(Nukelta į 2 psl.)

Sovietinis kaimas be jaunimo

Sovietinis kaimas yra ties nepaprasta problema: kolūkiečių gyvenvietėse katastrofiškai mažėja jaunųjų žmonių kadrai. Šis reiškinys

rie jungiasi į senųjų organizacijų ir reiškiiasi aktyviai dirbdami ir siekdami Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės.

Stasys Jakštas, pedagogas, buvęs nepriklausomoj Lietuvoj švietimo Ministerijoj inspektorius, dabar turėdamas jau laiko, pradėjo vis daugiau ir daugiau rašyti poeziją. Ji yra turininga, prasminga, giliai apgalvota ne tik išjausta. Josios yra jau ir spaudoje, pavyzdžiui, "Neo-Lithuania" knygoje, išleistoje 1965 m. Linkėtina kad New Yorko ir New Jersey neolituantai pagyvėtu, padarytu dažniau sueigų, suruoštų daugiau kultūrinių parengimų, konsoliduotųsi. Čia yra gražaus jaunimo ir kultūros židins.

A. Koncė

bendras visai sovietinei valstybei. Apie tą garsią problemą rašo centriniai spaudiniai, verkšlens periferija. Ne kitaip ir ok. Lietuvoje.

"Literatūra ir menas" savaitinukas, Nr. 50, šiai specifinei problemai panarpioti pirmą okupacijos dekadą su nepaprasta prievarta, okupantas draskė, griovė ir naikino vienkiemius. Kolūkių priverstinai steigiant, iš karto atsirado tendencija žengti atgal, į senus laikus, atkurti kaimus. Dabar, turėdami tokią atžangią žemdirbių gyvenvietės formą, sovietai pajuto jų teorijose nenumatytą problemą: jaunimas bėga iš kaimų! Jaunimas masiniai bėga į miestus, kur randa 'idomų' gyvenimą.

A. Sušinskas, Vilniaus rajono korespondentas rašo: "Šiandien kaime pagrinda sudaro senimas. Šie dabartiniai seniai pokario metais buvo vidutinio amžiaus žmonės. Jaunimas, kuris išėjo į pramonę, vargu ar begriš į kaimą... Grįžta mokytojai, kartais vienas kitas gydytojas..."

Grįžta, aišku ir agronomai. Bet iš miesto negrįžta jaunimas, žemdirbių kadrams papildyti. Varėnos korespondentas P. Guntulis atvirai skelbia aliarmą: "Sensta kaimas. Jaunimas taip ir taikosi sprukti miestan. Ten teatrai, kinas, šokių vakarai, juose naujos pažintys, na ir tas, ypač merginoms svarbu, didesnės perspektyvos sukurti šeimą..."

(Nukelta į 2 psl.)

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

PALUBINSKAS DAR AUSTRALAS

Neskaitant buvusių pasisekimų, nepasisekimų ir nesuipratimų iš buv. Amerikos lietuvių krepšininčių kelionės Europoje, šios rinktinės vienas iš geriausių žaidėjų – Edis Palubinskas, šiais metais baigias Lousiana State University, Australijoje vis dar yra skaitomas 'savu' žmogum ir krepšinio 'žvaigžde'. Ilgame, sostinės Canberros dienraščio straipsnyje rašoma, kad š.m. viduryje Australiją vizituos E. Palubinsko universiteto rinktinė, su jos iškiliuoju žaidėju, buv. Australijos "Mr. Basketball" – Edžiu Palubinsku, jeigu jis tik iki to laiko nepereis į profesionalus, nors Australijos rinktinės treneris ir Amerikos lietuviams krepšinininkams gerai pažįstamas Lindsay Gaze mano, kad Edžiui pasidaryti profesionalu yra tik 50% galimybės, nes jo aukštis 6.1 pėdos ir 173 svarai svorio gali būti Amerikoje sunkiai nugalimi, nors ir šiais metais, savame universitete, jis buvo geriausias metikas su 21.4 punktu vidurkiu ir iš 153 miestų baudų jis įmetė 137.

Australijos rinktinė dalyvaus liepos mėn 3-14 dienomis Puerto Rico vykstančiose pasaulio krepšinio pirmenybėse, kur Palubinskas ir reprezentuos Australiją.

Kiekvienais metais Australiją aplanko vis daugiau ir daugiau krepšinio koman-

dų iš užsienio. Be kelių didžiųjų Amerikos universitetų komandų, šiais metais numatoma svečiais turėti Jugoslavijos, Belgijos, Azijos ir Vid. Rytų komandas, kai vyrai ir moterys turės savąsias iškilas ir į kitas valstybes. Paskutiniosios olimpiados Muenchene metu ir man teko būti tarpininku tarp Australijos krepšinio vadovybės ir Lietuvos "Žalgirio" vadovų, nes australai, gerai žinodami lietuvių Australijoje ir per olimpiadą arčiau susipažinę su Lietuvos iškiliuoju E. Paulausku, buvo labai užinteresuoti "Žalgirį" atskviesti į Australiją, ko ir pastarieji labai norėjo. Tas buvo skelbta ir Australijos spaudoje. Nors iš australų pusės ir buvo padaryta visi galimi oficialūs pakvietimai, tačiau sutikimo ir iki šios dienos nėra gauta.

Paskutiniu metu Australijoje apsigyvena vis daugiau Amerikos gerųjų krepšininčių, daugiausiai mokytojų ir akademikų, kurie žaidžia už iškiliuosius vietinius klubus, nors Australijos rinktinę svetur gali reprezentuoti jei veda australai ar priima Australijos pilietinybę, ką nemažai amerikiečių daro, tarp jų ir dabar esantis pats geriausias Australijos krepšinininkas amerikietis Bill Palmer.

Velykų švenčių metu Adelaidėje yra rengiamos trečiosios Australijos lietuvių Studijų Dienos. Pirmosios dvejios buvo rengiamos Melbourn'e ir praėjo su didžiausiu pasisekimu, sutraukdamos didelį skaičių mūsų akademinio jaunimo. Šių metų Studijų Dienų organizatorė yra – Krašto Valdybos narė jaunimo reikalams Lidija Pocienė. Žinant jos darbštumą ir sumanumą organizaciniame darbe, manoma, kad šios Studijų Dienos praeis su didžiausiu pasisekimu, nes be normalių paskaitų, diskusijų ir seminarų, liečiančių akademines, kultūrines ir kitas temas, bus gvildinama mūsų santykiai su Lietuva ir kitos problemos, išskylančios mūsų išeivijos gyvenime. Studijų Dienų metu, Didžioji Penktadienį, yra ruošiamas religinis koncertas, kuriame dalyvaus solistė G. Čapkauskienė. Taip pat šiuo laiku įvyks pirmoji Vilijos Dundienės keramikos paroda, kai kitų linksmesnių rengimų irgi, atrodo, netrūks.

Sydnejaus Lietuvių Klubas savo metiniame susirinkime paskelbė naujos valdybos rinkimų rezultatus. Į ją įėjo pirmininkas V. Simniškis ir nariai: V. Šlitteris, M. Šumskas, E. Kolakauskas, B. Kaufeldas, M. Petronis ir K. Stašionis. Iš duotų apyskaitų, paaiškėjo,

Lietuvių Bendruomenės Australijos Krašto Valdyba. Sėdi iš kairės: narė švietimo reikalams E. Dainienė, pirmininkas V. Neverauskas, narė jaunimo reikalams L. Pocienė. Stovi: sekretorius V. Aleksandravičius, narys kultūros reikalams V. Baltutis, išdininkas D. Dunda, vicepirmininkas A. Galatiltis.

Budrio nuotrauka

kad klubas stovi tvirtai ant kojų, darydamas virš 2000 dol. pajamų į savaitę. Banko paskola yra labai palanki 7½% aštuoneriems metams, kas yra labai lengvai apmokama. Pirmininko pranešimu, jeigu taip eisis ir toliau (tikimasi kad dar geriau) tai greitai laiku bus galima pradėti statyti šalia klubo didžiulę salę, pritaikintą sportui ir kitiems didiesiems parengimams. Susirinkimo metu klubo nariai priėmė pasiūlymą ilgametį valdybos narį, teisininką Emilijoną Kolakauską, pakelti į Garbės Narius.

Sydnejaus lietuvių, jau prieš daugelį metų buvo planavę ir galvoję pasistatyti savo nuosavą bažnyčią. Tas viskas būtų buvę jau senai įvykdyta, tačiau N.S.W. valstijos australiškai bažnytinė vyriausybė su tuo niekuomet nesutiko ir nedavė leidimo savajai bažnyčiai. Ką darysi, reikėdavo rasti vietą australiškoje parapijoje. Be kelių anksčiau turėtų bažnyčių ir buv. nesuipratimų, kaip lietuviškų tradicijų palikimo ir net išpažinčių klausymo sekma-dienais, kas pas australus buvo net pašalinti iš kai kurių bažnyčių. Tačiau jau 10 metų, kai lietuvių ir jų kunigai rado nuosirdžią ir labai artimą globą Lidcombe priemiesčio gražioje australų bažnyčioje, kur be pamaldų vyksta ir kiti minėjimai, savaitgalio mokykla, skautų sueigos ir kt. Šios parapijos klebonas monsj. J. Meaney yra tikras lietuvių draugas, visuomet dalyvaus mūsų pamaldose ir su pasigėrėjimu ir meile, kaip jis sako, klausas gražių lietuviškų giesmių. Už šį parodytą mums draugiškumą, australui klebonui buvo oficialiai padėkota ir įteikta medžio rėžinys – lietuviška koplytėlė.

Bendruomenės laikraščio "Mūsų Pastogės" Kitiškose pastabose rašoma, kad per pirmuosius mūsų gyvenimo 30-tį metų, mes savo bendruomenei netekome kone trečdaliu savųjų tautiečių.

Tai ne 'australai', neišmoke lietuviškai, bet lietuvių, puikiai kalbą lietuviškai, bet virtę australais ir su lietuvišiais neturį jokių ryšių, gal dėl to, kad vedę svetimtaučius ir gal dėl to, kad būti susipratusių lietuvių – kainuoja gana nemažai dolerių, už kuriuos galima gerai australiškai nubaliavoti. Neseniai ir man teko būti tokių lietuviškų 'australių' subuvime. Ir kaip keista, kad daugumas šių žmonių, neturinčių su lietuvišiais jokių ryšių ir neskaitančių net jokių lietuviškų laikraščių, po vieno kito alaus

stiklo, nebudami savo svetimtaučių žmonių šnairių žvilgsnių, su manim tik lietuviškai tekalbėjo, su didžiausiu įdomumu klausinėjo apie Lietuvą ir lietuvių ir dar vėliau lietuviškai dainavo, kone iki pirmųjų gaidžių. Nežinau kaip bus vėliau, bet susitarėme, kad sekantį susitikime aš jiems atvešiu (žinoma ir bandysiu užsakyti) lietuviškos spaudos ir stengsiuosi per mūsų klubą, o vaikus per sportą, įtraukti atgal į lietuvišką gyvenimą, kurio, kaip tas man pasirodė, jie yra tiesiog ištroškę ir pasiilgę.

SOVIETINIS KAIMAS BE JAUNIMO...

(Atkelta iš 1 psl.)

Trečiojoje sovietinės okupacijos dekadėje Lietuvos kaimas per 50% žemdirbių peržengė amžiaus vidurį. Kada valdžia bara kolūkiečius už planų arba 'soclenktynių' nesekmę, barami senesnieji žmonės, kurie ne pagal jų pajėgas apkrauti sunkiais žemės ūkio darbais. Todėl nenuostabu, kad kolūkiuose dirba ir pensininkai. Koks jų darbo našumas, netenka ir svarstyti.

Kaip visad, ieškant problemos sprendimo, negalima paliešti problemos atsiradimo šaknų. Taip daroma ir jaunimo klausimą kolūkiuose benagrinėjant. Jeigu jaunimas bėga į miestą, samprotuoja sovietiniai korespondentai, reiškia jaunimą reikia traukti atgal kaimo 'sumiestinimu'. Kaimie reikia susikurti miniatiūrinius miestus ir ... jaunimas paliks kaimą! Atsiranda fantastiškų ir naivių projektų – statyti kaimuose didelius teatrus, kurių scenos būtų pritaikytos beveik operų prezentacijai; statyti liuksusines šokių sales; steigti kolūkiečių ansamblius; įtempti 'kultūros namų' darbą.

Kiekvienas sutiktų ir džiaugtųsi, kad šios kultūrinės bei civilizacijos gerybės išsiskytų ir kaimo buityje. Bet tai ant vandens paviršiaus rašomi projektai. Tai tolimų perspektyvų fantastiški vaizdai. 'Valstiečių laikraštis' prikrautas tokių fermų bei ūkių netvarkos bei apsileidimo vaizdų, kad net sunku tikėti. Ir apie koki operos teatrą kolūkyje šneka korespondentai, jeigu tame pat kolūkyje karvės ir veršiukai baido mėšlo buzoje, o paršiukai ... nuskendo purve? Žemės ūkis lieka žemės ūkiu. Jo aplinka 'good time' požiūriu niekada nepralenks miesto. Bet kaimui reikia kaimo psichologijos žmogaus. Reikia žemdirbio ideologijos asmens. Okupantas sunaikino tokį tipą lietuviškoje visuomenėje. Tik-tai seni, neturį kur bėgti iš kaimo žmonės, dar velka 'soclenktynių' našta. Jaunoji karta, išauginta su lengvos duonos ieškojimo ideologija, tos ideologijos vedina, bėga į ten, kur duona lengvesnė, kur perspektyvos platesnės. Pašėlusiai forsuo-dami krašto supramoninimą okupantai tuo išplėšė iš kaimo jaunimą. Iš karto jaunimo bėgimo į miestus pavojaus nerealizavo. Jaunimą viliojo. Antroje tos problemos dekadėje jau stengiasi jaunimą grąžinti atgal. Tos socialinės politikos nenuoseklumas rodo savo žalą bendrajai krašto produkcijai ir socialinei dislokacijai.

Sovietinio kaimo be jaunimo problema yra sovietinių teorijų chaoso padarinys (ar)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos – Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ – ĮSITIKINSITE.

ETIOPIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

lyginimus 33% ir karių net 100%! Esą šie algų pakėlimai nuramino pilietinį sektorių, bet nepatenkino kariuomenės.

Taigi šių metų kovo mėn. pradėtas kariuomenės sukilimas, pašalinęs nuo valdymo visą 19 ministrų kabinetą, buvęs ne kas kita kaip tik tas jau praėjusiais metais vykusis riaušis, prieš vyraujančius socialinius nelygumus. Ir šis naujasis sukilimas yra iškovojęs visiems abisinams labai daug socialinių pagerinimų. Jam prisi-dėjus Hailie Selassie nusiuntė į Asmarą net ketvertą generolų derėtis su sukilėliais. Tačiau pastarieji derybininkus suėmė, reikalaudami priimti vyriausybei patstatytas kapituliacijos sąlygas. Ir tik kai sukilėliai išėjo į Addis Abebos gatves ir prie jų nedvejodami prisidėjo lakūnai ir laivyno jūreiviai, vyriausybė kapitulio.

NAUJA VYRIAUSYBĖ. Buvęs nuo 1961 m. min. pirm. Aklilu Hapte Wald perdavė valdžios vairą labai populiariam diplomatiui Eudakachew Makonnen, 46 metų vyrui. Gi naujasis, nei kiek nedelsdamas tuoj pasikvietė į talką du sukilėlius armijos generolus, kurių vieną tuč tuojau paskyrė Vid. Reik. ministru.

Sudarius naują valdžią, studentai išėjo į Addis Abebos gatves, prašydami nubausti nusikaltusius. Prie šio balso prisidėjo dar armijos karininkai, teigdami, kad buvusios vyriausybės nariai "praturtėjo iš turimos padėties ir išvežė pinigų į užsienio bankus."

Makonnen pažadėjo įvykdyti revoliucines reformas, nubausti nusikaltėlius ir įvykdyti žemės reformą. Žinoma, tik greita akcija dar galinti išgelbėti Etiopiją iš komunizmo į kraštą besiskverbiančių nuodingų idėjų.

MAINTENANCE MECHANIC NEED A CHANGE?

OWENS CORNING FIBERGLAS has a continuing need for maintenance mechanics with general plant maintenance experience in a heavy manufacturing environment. Our team of over 50 maintenance mechanics perform preventive maintenance and repair on such systems, equipment as air power systems, belt and chain conveyor systems, variable speed bearings, drives, hydraulics, and transmissions. If you have experience in these areas, can read blueprints, are weld, cut and turn, you are probably the man for the job. This may be the change you are looking for. Apply in person to Employment Office or call, 964-9814 to arrange an interview.

We are an Equal Opportunity Employer

OWENS CORNING
FIBERGLAS
7000 McLarin Rd.
Fairburn, Ga.

(14-23)

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

Telephone: (216) 431-6344

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA METAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

Philadelphijos lietuvių Vilties choras. Vidury ses. muz. Bernada, talkinanti choro moky-
me, pianistė A. Kaulinytė ir dirigentas L. Kaulinis.

VILTIES CHORO PLOKŠTELĘ SVEIKINANT

B. RAUGAS

Philadelphijos Lietuvių Vilties choras, į mūsų tautinės kultūros veiklą su daina bei giesme atėjęs jau prieš dvidešimt keturius metus, šiomis dienomis mūsų visuomenei prisistatė su nauja ilgo grojimo stereo plokštele 'Gelbėk mus'. Tai jau trečioji Vilties choro plokštelė: pirmoji, įrašyta prieš trejetą metų, buvo religinių giesmių rinkinys, užsakytas Vatikano radijo transliacijų vadovybės, antroji plokštelė 'Oi toli, toli...' išėjo 1972 metų pabaigoje, atnešusi mūsų dainos my-

lėtojams gražią lietuviškų dainų pynę. Dabar pasirodžiusi 'Gelbėk mus' suaidi patriotinėm - religinėm giesmėm, labai artimom šių dienų lietuviui, pavergtoje Lietuvoje ir gyvenančiam laisvajame pasaulyje.

Sia proga verta priminti kad Philadelphijos lietuvių Vilties choras pradėjo reikštis jau seniai. Jo istorija prasideda su pirmaisiais DP, atvykusiais į Philadelphiją t.y. 1949 metais Vyt. Matonis sudarė iš atvykusių į Philadelphiją tremtinių chorą, iš kurio atskilo L. Kaulinio vadovaujamas vyrų oktetas, tapęs meno ansambliu, o nuo 1967 metų pasivadino Vilties choru, kuris nuo tada gieda ir šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje, kurios vargonininku ir yra Vyt. Matonis, organizavęs pirmąjį naujųjų ateivių chorą Philadelphijoje.

Giedant Vilties chorui šv. Andriejaus bažnyčioje, susidarė tikrai nemažas ir gražus religinių giesmių repertuaras. Tai kėlė pagundą bent dalį įrašyti į plokštelę. Ta pagunda vis kilo, kai pravažiuojantieji muzikai sustoję Philadelphijoje ir užsukę į lietuviškas mišias šv. Andriejaus bažnyčioje ir gražiai atsiliepdami apie Vilties choro giedojimą, paskatinančiai prakalbėdavo ta prasme. Giesmės lygis kilo dėka choro reiklumo, darbštumo, pasišventimo.

Choras pasiryžo įdainuoti patriotinio - religinio pobūdžio giesmių pluoštą. Dabar jau ir turime tokią plokštelę. Tai Gelbėk mus. Plokštelėje įrašyta 13 rinktinių kūrinėlių. Ne visi jie Vilties choro išpildyme vienodai gerai praskambėjo, bet visos melodijos lietuviui klausytojui (o kaitas ir ne lietuviui!) paliks gilų ir brangų įspūdį.

Išskirtinai tenka paminėti Dambrausko Maldą už Tėvyne, kuriai, tik kukliu mėgėjišku supratimu remiantis galima drįsti pasakyti, Vilties choras išpildo pagauančiai, išpuodingai. Daina už Tėvyne nuo pradžios iki galo skamba įtikinančiai, aiškiai ir tvirtai su precizišku atlikimu, kur pianissimo ir fortissimo praskamba nesukeldamos abejonių.

Salia šios mums lietuviams taip brangios giesmės, lygiai tokioje pat aukštumoje nuaidi ir Č. Sasnausko Skubink prie kryžiaus, kurią atlieka E. Pumpytė (smuikas), choro solistė O. Pliuskonienė (mezzosopranas) ir A. Kaulinytė (pianinas). Prie šios giesmės tokiame pat lygyje rikiuojasi ir choro solistė O. Šalčiūnienė su labai jautria ir simpatinga Br. Budriūno

TOOL ROOM

Lathe hands and tool makers for night shift.

Near Brook Park
West 130 Street
Call Mr. Tardio, 216-267-6200
(15-24)

tos Lietuvos atėjusiom giesmėm. Tai kun. Šukio kompozicija: Lopšinė ir Tėve mūsų.

Be to, Malda už Tėvyne, Requiems ir, ypač, Kritusiems didvyriams labai dažnu atveju pasitarnaus mūsų radijo valandėlėms ir, bet abejo, labai pravers ir kitais proginiiais atvejais, nes tokios rūšies rinkinio iki šiol mes neturėjome.

Plokštelės aplanką meniškai apipavidalino dail. P. Jurkus. Gaila, kad pats choras savo vardą rašo klaidingai: Philadelphijos Lietuvių Choras Viltis. Turi būti: Philadelphijos Lietuvių Vilties Choras. Be to, "Gelbėk mus" į anglų kalbą išversta su pridėtinu žodžiu 'Lord'. Tai kodėl jo nėra lietuvių kalboje? Tačiau tai nemažina plokštelės turinio vertės.

KARTOJA SNIEČKAUS ŽODŽIUS

"Laiku numirusio" Antano Sniečkaus sostą užėmė P. Griškevičius. Oficialus jo titulas "Lietuvos komunistų partijos centro komiteto pirmasis sekretorius". Neoficialus gi: Maskvos gauleiteris Lietuvos teritorijoje. Kada Maskva skiria pareigūną, Kremlius šimtą procentų žino, kad klaidos nebus, kad naujasis pareigūnas bus klusniausias jo įrankis.

Tačiau plačioji ok. krašto visuomenė gali tikėtis, kad naujam asmeniui atėjus, bus bent mažytis šviežio oro dvelkėlėlimas. Su tokiais atsargiais lūkesčiais pasitiko naują ir, palyginamai jauną vyrą, Antano Sniečkaus liuksusiniame kabinete, Griškevičių.

Pasitiko ir ... nusivylė. Naujas vyras, nauja oficialia burna, kuriai skirta pilti valandines kalbas, prabilo senais, nudėvėtais, sovietinėje praktikoje nuvalkiotais žodžiais.

Viena iš atsakingesniųjų naujo pareigūno kalbų, buvo jo pasirodymas LTSR ir Baltarusijos partinio ūkinio aktyvo susirinkime. Šiame iškilmingame susirinkime kalbėta apie "socialistinio lenktyniavimo sutarties pasirašymą". Mat, Maskva, norėdama gudus ir lietuvius labiau paspausti prie darbo, liepė kaimynams varžytis: kas pasieks didesnius "išdirbius". Toks farsas įgalina pareigūnus švaistytis tarp Vilniaus ir Minsko, kalbėtis, išžadėti, garbinti Maskvą ir ... pelnytis kelionpinigiais.

P. Griškevičius kalbėjo Lietuvos komunistų partijos centro komiteto vardu. Jis neatstovavo dirbančiųjų darbininkų ir valstiečių, bet gyrėsi juos atstovaujas. P. Griškevičius, pasirodo, turis ir darbo įkvėpimo šaltinį:

"Draugo Leonido Brežnevo kalba plenumė įkvepia mus dar geiliaus dirbti prasidėjusiais naujaisiais metais."

Į tą lenktyniavimo farsą ok. Lietuvoje įrašė 142 pramonės įmonės, 180 kolūkių ir sovūkių, 21 miestą ir 22 ministerijas ir žinybas.

Tai reiškia, kad šios institucijos registruos savo darbo rezultatus ir "išdirbio" nuosimčiais varžysis su atitinkamai vienetais ok. Gudijoje. Pasak P. Griškevičių, toks darbo metodas tarnaujas "broliškam sutarėjimui, savitarpiskam turėjimui ir vaisingam bendradarbiavimui".

Tos darbo varžybos su ok. Gudija pradėtos A. Sniečkui prievaizdaujant. Jam mirus, Sniečkaus rimbą pėmė Griškevičius. Jis netgi nesugebėjo to varžybu fakto apibūdinti naujais žodžiais. Ši P. Griškevičiaus kalba buvo beveik žodis žodin atkartota A. Sniečkaus kalba, tarta tu varžybu proga prieš metus.

P. Griškevičiaus kalboje dirbančios masės, kurios vėža "socialistinio lenktynia-

vimo" vežimą, visad figūruoja niekingame prikerigime prie kompartijos šlovinimo. Visad kalbama apie didžiulius kompartijos ir komunistų laimėjimus, apie komunistų nuopelnus, apie komunistų iniciatyvą ir tikslą sakinio gale seka prikerigimas: "ir darbo žmonės". Komunistinė retorika taip nuzulinta, kad jie netgi nepastebi, kad savo kalbose skrupulingai skiria komunistus nuo darbo žmonių.

Čia yra didelė tiesa. Komunistai yra varovai, darbo žmonės varomieji, vergai. Tad šia tiesą ir vėl naiviai pakartojo Sniečkaus ipėdinis.

P. Griškevičiui, paklusniam Maskvos įrankiui, nė ne galvoj, kad darbo pavyzdžių ieškojimą galima nukreipti į satelitinės valstybės. Ten kiekvienos darbo branžos rodikliai patrauklesni, darbo metodai geresni. Kodėl gi ok. Lietuva nenori varžytis "išdirbiais bei pirmilžiais" su Rytine Vokietija, su Lenkija? Juk ir šios valstybės "stato komunizma", pripažįsta Markso tezes, gerbia Leniną?

Šitos naujovės varžybose P. Griškevičius negali nė sapnuoti. Toks "socialistinio lenktyniavimo" planas Maskvai netinka. Maskva su įtirimu stebi satelitus ir buka protiška tvirtina, kad vien tikslai Kremliaus vadovai išmaningiausi komunizmo statyboje. P. Griškevičius yra Sniečkaus nuorašas.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

Prieš sudarant dovanų siuntinį savo giminėms Lietuvoje, pirmiausia pasitarkite su mumis kas naudingiausia ir reikalingiausia jiems pasiųst.

Pavasarių ir vasaros sezonui siūloma šias prekes:	
Nepermatomo nailono medžiaga suknelei	\$10.00
Crimplene medžiaga suknelei	\$11.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$14.00
Nailoninės arba šilkinės skarelės	\$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų	\$ 9.00
Gefiūro medžiaga suknelei	\$15.00
Labai gera angliška vilnonė eilutei medžiaga	\$42.00
Dirbtinis Mink kailis paltui	\$50.00
Nailoniniai išieginiai marškiniai	\$ 8.50

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias iš čia negalima pasiųsti.

Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti savo naudojimui "Olimpia" rašomosias mašinėles su lietuvišku šriftu.

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.

Telef. 01 739 8734 or 01 460 2592.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.

V. Matonis, choro vargonininkas, dabartinis ALTS-gos Philadelphijos skyriaus pirmininkas.

K. Čikotos nuotrauka

Šis bei tas SKIRPSTAS

Humoras -- itin jautri raštijos rūšis. Būtina mokėti žengti cirko virvės pavojum: išsilaikyti nenuslydus į šalį. O būna, kad arba tema visai netinkama juokui, arba įvažiota į persiurkštą vulgarumą, arba pateikiama sena neoriginali prekė. Bet blogiausia, kai juoku dengiamas asmeniškasis įnirsis ir smunkama į šališką negatyvumą. Pastarojo atvejo pavyzdys yra Spyglių kovo 2 d. piemenų tema. "Naujienu" straipsnyje, iš kurio čia bandoma šaipytis, buvo kalbama tik apie Neprikł. Lietuvos gamiavą ir ten rašoma gryna tiesa. Jau 1919 m. pradžioje mokytojų konferencijoje sutartas visuotinis mokymas pirmiems 4 skyriams ir tuoj intensyviai imtasi vykdyti, nors dėl užtrukusių laisvės kovų, nepastovios padėties ir įvairių trūkumų tik nuo 1926 m. galutinai įvestas. Be abejo, ne iš karto visur greitai įsitvirtino, kai kur keletą metų nusidelsė, bet antrame dešimtmetyje visuotinis mokymas jau buvo tikras faktas Lietuvoje. Jei kur pasitaikė išimtys, tai ir tos išimtys sparčiai mažėjo. Reikia pripažinti, jog švietimas Neprikł. Lietuvoje ypač sparčiai, net nuostabių tempų darė pažangą, o mokslas buvo aukšto lygio (tai patyrė mūsų jaunimas tuoj po karo svetur tęsęs mokslus -- Europoje, Amerikoje, Australijoje). Taigi visi vaikai privalomai ėjo į mokyklas ir piemenų luomas turėjo staigiai išnykti. Tačiau ligi laisvės atgavimo, ligi tų laimingų 22 metų -- net per šimtmečius piemenų ir kerdžių luomas buvo Lietuvoje išsienėjęs: susikūrė specialios piemenų dainos ir papročiai, poetai rašė eiles. Visa tai yra brangintinas praeities kultūros palikimas. Dar nevienas mūsų vyresniųjų, augęs prieš laisvės atgavimą, pats buvo piemeniu ir jų dainas dainavo, karves Sekminėms puosė ir t.t.

• Aname str. buvo rašoma, kad į lituan. vadovėlius atrenkami vaizdai -- paveikslai turi būti būdingai aprašomam laikmečiui (atitikti bendrą daugumos įspūdį), o ne retos išimtys ar nukrypimai, nes šiuo atveju vaikui įtaigojamos klaidingos išvados. O Spygliai tartum remiasi A. Mažiūlio idėta piemenėlio nuotrauka L. Enciklopedijoje prie str. apie gamyną. Tačiau A. Mažiulis ten daugiausia rašo apie tolesnę praeitį, mini 18 amžiaus knygą apie ganyklas, bet nemini Nepr. Lietuvos piemenų; toliau kitas autorius ta tema mini kunigaikščių, Valakų reformos laikų gamyną; o paskiausia minimos kultūrinės ganyklos - gardai, t.y. užtvartai gyvuliams, vadinasi, piemenų nebereikia. Taip Spygliuose įkišta žinia apie gamyną iš L. Enciklopedijos paduota neteisingai, bet aišku, jog tik tuo būdu neva surandamas pagrindas pasiepti ir nugincyti teisingą žinią, pateiktą spaudoj.

Bet regis pats spyglininkas pajuto kreivai užsimojęs: nors čia tokia idiliška tema -- piemenėlis, bet humoro kūrėjas ima širsti ir kapotis pasibaisėtinais smūgiais... Jupiteri, pyksti -- reiškia, jauti savo neteisumą! Ir jis meta eilę tiesiog barbariškų frazių, jau visai ne juokingų, o šiurpiai destruktivių... Štai:

"Būtina sunaikinti kūrybą apie piemenis... Kadangi L. Enciklopedija rašo, kad karvės buvo ganomos, ir dar piemenėlio nuotrauką įsidėjo, tai mes manome, kad tas tomas yra klaidingas ir kaip toks reikia sudėginti. Visi tie rašytojai, kurie ganė ir apie piemenėlius rašė, turi sunaikinti savo veikalus, kaip kenksmingus Lietuvos atvadavimui".

Šitokių 'humorų' lyg nuteikiama, tartum aname str. apie vadovėlius būta panašių destruktivių siūlymų, kai iš tiesų ten to nebuvo. Tai sąmoningas iškreipimas tiesos. O toks pikto tono pasiūlymas naikinti kūrybos veikalus ir L. Enc. tomą net sudėginti (dėl kokios tariamos klaidės?) padoriai spaudai visai netinka. Tai atobalsis to laukinio proveržio, kuris dabar pasitaiko didmiesčiuose -- beprasmiskai naikinami ar uždegami namai, mokyklos... Pz. aną metų sklido biauirus šūkis: Burn, baby, burn!... Argi ir mums reikia dėti spaudon skatinimų į vandalizmą, nors gana madinga? Juoba, kad šis Spyglių išsiškokimas yra visai be pagrindo, nes aname str. apie vadovėlių ir piemenis nebuvo su tiesa prasielkta, buvo objektas nagrinėjamas rimtai ir dalykiškai be vandalizmo sugestijų, tad šis humoras aiškiai veda į neteisingą interpretaciją. Atrodo, spyglininkas savo kovingu šališkumu panorė isiterpti i visuomenėje kilusį gincą dėl nesėkmingo vadovėlio. Bet tas subjektyvus nusiteikimas jį pastūmė destruktivya linkme, kviečiant nei iš šio nei iš to naikinti veikalus, knygas, L. Enc-ją. Blogai, kai imamės šaipytis iš nejuokingų dalykų, o dar blogiau, kai tariamo humoro priedanga prakišame savo šališką nuomonę.

ČESLOVAS GEDGAUDAS IR BALTŲ RAŠTAS

TĖVAS (2)

JURATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

Jau praeito šimtmečio gale Paryžiuje dirbė tokie senovės hebrajų raštų specialistai kaip Saint Yves d'Alveydre, iškėlė mintį, kad semitų raštas buvo vėlyvesnis, ir, kad pirmasis pasaulio raštas buvo arijų ideogramos iš kurių išsivystė vėliau kiti raštai. Tačiau žydų praeities pažinimo mokslas anuomet, kaip ir šiandien, stebėtinai mažai kontakto turi su neżydiškuoju pasauliu. Jų – dažnai vertingos – žinios mūsų arba nepasiekia, o jei ir pasiekia, mes jas ignoruojame.

Lygiai kaip tolimiausios senovės baltų kalbos istorija sutampa su visos baltosios rasės kalbų istorija, lygiai kaip baltų kultūros išsivystymas sutampa su žmonių kultūros atsiradimu, taipogi baltų raštas driekiasi šimtais įvairių evoliucinių pavidalų vingiais per visą žmonijos kultūros išsivystymo laikotarpį.

Kalbant apie baltų raštą, mes pradėdame nuo ideogramos kuri istorijos bėgyje igauna kaskart labiau stilizuotą formą ir pavirsta į abstraktą, pereiname per tos stilizacijos šimtų skirtingų pakopų ar išsišakojimų ir užbaigiame su veik visais mūsų laikais baltosios rasės vartojamų raidynų pavyzdžiais.

Pačioje Lietuvoje mes užtikame VISAS pagrindines to evoliucinio kelio pakopas. Č. Gedgaudas jas puikiai pavaizdavo savo knygoje, psl. 272, VI. Vijeikio Lietuvoje užtikmų pavyzdžiais. Gedgaudo knygoje rodomuose, Vijeikio užrašytuose, keturių Lietuvoje užtikmų pavyzdžiuose, matome lyg ant delno pasaulio rašto evoliucijos istoriją.

VI. Vijeikio brėžinio pavyzdys Nr. 3, Č. Gedgaudo yra iššifruotas pritaikant Egipto jeroglifų skaitymo metodą. Tai yra visame pasaulyje įprastas ideogramų skaitymo būdas, ir ne veltui Č. Gedgaudas čia pridėda sekantią pastabą: "Nuostabus šių ideogramų archaiskumas nukelia mus į 4.000 metų senumo pirmojo hetitų ideogramų rašto tradiciją. Jei atsirastų daugiau tokių pavyzdžių, tai būtų pasaulinė sensacija". (Kaip matėme iš praeito straipsnio, tokių pavyzdžių atsiranda).

Vijeikio surastas įrašas Nr. 2, kurį Č. Gedgaudas išskaito "100 mylių į abi seses" mus jau nukelia į grafiniai kiek vėlyvesnę, bet vis dar nepaprastai tolimos senovės tradiciją – mat tuos pačius įrašus naudojo etruskai. Jų skaičius 100 buvo ne kas kita, kaip šiame Lietuvoje esančiame įrašė atžymėtas ženklas 100.

Vijeikio įrašas Nr. 4, kurio prasmės Č. Gedgaudas neaiškina, nurodo "5 mylios iki Perkūno" – šventyklos? draustgirės? alkos? Kokios ten Perkūno vietovės būta, įrašė nėra pasakyta. Matyt ano meto keliauninkams vietovė buvo savaime aiški. Šiame įrašė skaičius penki vėl sutampa su etruskų raštu. Tuo tarpu centre esantis rašmu mus nuveda į nepaprastai tolimą tradiciją, pagal kurią nuo seniausių laikų iki šiai dienai astronomai atžymi Jupiterio (Perkūno) planetą. Šiuose straipsniuose jau minėtas žinys Vaidila (jo raštų manuskriptai randasi Ispanijoje) savo knygoje šį

dicija liudija faktas, jog XV šimt. gale, XVI pradžioje rašęs Jonas Tritemijus dar nurodo kiekvienos rūnų raidės 'prasmę', ir, kalbėdamas apie raidę T, jis specifiniai atžymi tą ištietą dievo ranką, bei pridėda: "dictus est hic Deus Asiaticus" – sakoma, kad tai esąs aziatiškas dievas.

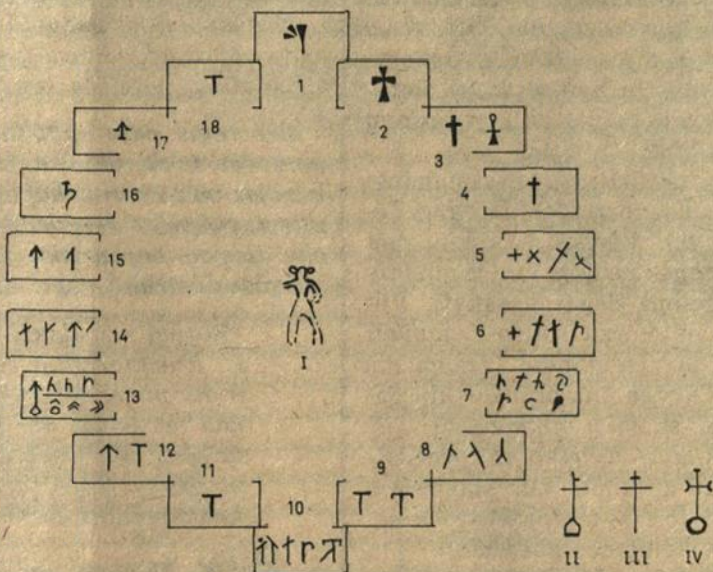
O kad to aziatiško dievo vardas buvo mūsų žodis "TĖVAS", liudija labai gausūs senovės dokumentai. Pav. senovės semitų raštuose raidė T buvo vadinama jiems svetimu "TAV" vardu. Ilgainiui pats žodis TAV semituose pradėjo nurodyti sutartiną ženklą, simbolį ar bet kokios formos kryžį (1). Senasis rūnų raidės T vardas, nurodytas Vienos rastame viduramžių manuskripte (2), buvęs TEIWS. Vokiečiai vėliau tą žodį teiws pavertė į "tir", kas jų kalboje senovėje reiškė "dievą". Skandinavai ir anglosaksai raidės vardą irgi išvertė į "tyr" – taurus, garbingas. (3) Žymiai vėliau, anglo-saksai tą patį žodį pradėjo aiškinti "tauro" vardu (4). Rūnų specialistai tačiau visi kaip vienas sutinka, kad senasis ir pirmąsias raidės T prasmės atžymėjimas buvęs "Teiws".

Padarykime mažą pastabą. Anas senovės dievas visame pasaulyje išliko ne kaip raidė V ar F nuo pangermanistinių Vater ar Father, ne kaip raidė P nuo lotyniško Pater, net ne kaip 'indoeuropiečių' sanskritiška P nuo žodžio Pitr. Ne. Šis ženklas iki šiai dienai veikia visame pasaulyje išliko kaip raidė T nuo išimtinai baltiško žodžio TĖVAS.

O Vijeikio užfiksuotose įrašuose, išliko gyvas įrodymas, kad pačioje Lietuvoje dar ilgai šis ženklas nurodė ne tik raidę T, bet ir pilną žodį "Tėvas" (Perkūnas) ideogramą.

(1) Žiūr. Hebrajų enciklopediją. (2) Th. von Grienberger "Die Germanischen Runennamen", 1896. (3) J.G. Fevrier "Histoire de l'écriture", 1948. (4) Žiūr. Jono Tritemio raštus.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

I. Velykų salų rašto figūra nurodanti Dievą-Viešpatį. II VI. Vijeikio surastas ir atžymėtas ženklas; Vaidilio akmuo, Svobiskelių vns. Aluntos valsc. Utenos apskr. III. Vaidilio XIII šimt. manuskripte atžymėtas Jupiterio planetos ženklas. IV. Astronomijoje (ne astrologijoje) vartojamas iki šių dienų Jupiterio planetos simbolis.

RAIDĖS T PANASŲ RAŠYMO BŪDAI KAI KURIUOSE RAIDYNUOSE: 1. Sumerų klynraštis. 2. Akado klynraštis. 3. Sen. Egipto raštas. 4. Seirete, Sinajuje užtiktas iš XIX šimt. prieš Kristų raštas. 5. Senovės semitų raštai. 6. Finikiečių įvairūs raštai. 7. Persų įvairių dinastijų ir Avestos raidynai. 8. Sen. Indijos Brahmi raštas. 9. Sen. Graikų. 10. Etruskų įvairių laikotarpių ir vietovių raštai. 11. Romiečių. 12. Prūsų. 13. Sibiro rūnos iš įvairių Sibiro vietovių. 14. Švedų-Norv egų rūnos. 15. Danų rūnos. 16. Liadų rūnos. 17. Ankstyvas gotiškas raidynas. 18. Senslavių raidynas. Pastaba: visi čia atžymėti ženklai yra raidė T. Kai kuriais atvejais ta pati tauta yra turėjusi kelis skirtingus rašymo būdus pagal laikotarpį ir vietas.

VOLGOS VIEŠNAGĖJE (1)

PLAUKIAME LYG
LAIDOTUVIŲ LAIVE

Lyg koks vaiduoklis ar košmaras paupiu atslinko miestas ir neišaušio ryto rūkė kranto šviesų kandelabrai atrodė kaip klaidingos Dantiško pragaro žvakės. Nesimatė, kur miestas prasideda ir kur baigiasi. Miestas apima 76 kilometrus Volgos krantų. Miestas, kuriame gyvena du milijonai žmonių ir jame stovi 56 kultūros rūmai. Laimingi darbininkai ir darbininkės dirba dieną ir naktį traktorių fabrike ir pagamina 60.000 traktorių per metus. Tai nedaug. Pradžioje padarydavo 100.000 traktorių ir darbininkų butai traktorių gyvenvietėje visi drauge turėjo vieną vonią. Per karą visas tapo sunaikinta, tačiau fabrikas vėl atsistatė, gyvenvietė vėl auga butų blokai, sekančiame penkmečio plane numatyta ir vonia. O gal net ir po vieną vonią per bloką. Šiandien miestas pilnas šventyklų, kuriose sprendžiamas darbo žmonių likimas. Prie įėjimų geltonos stalinistiškos kolonos, papuoštos gipsiniais akanthus lapais. Ant geležinių parko vartų viršūnės šviečia lauro vainike paausuota sovietų žvaigždė.

Koks nusigynęs socializmas, jeigu kaip fašistų miestų planuotojas Hitleris, iš graikų pasivogė kolonas... Bet geriau tylėti, nes šis miestas labai opus punktas rusų jausminę geografią. Volgograd savo laiku pagarsėjęs Stalingrado vardu. Geltonosios šventyklos "stulpai bei sielos", kaip vienas keliauninkas yra pavadinęs, buvo atlyginimu, traumine kompensacija – kairia sovietų žmogaus atstatymo pastangoms.

"Po karo Stalingradas buvo vadinamas miestu be adreso, bet sovietų darbo liaudis savo pastangomis atsiekė stebuklą. Iš pelenų atsistojo Volgogradas tik dėka sovietų darbo žmogaus". – pasakoja mūsų Intouristo vadovė Nadia. Skambėjo lyg išmoktas eilėraštis, kurį pati deklamuotoja nevistiškai supranta.

Mūsų laivas 'Nikolai Gogol' slenka toliau ir lengvutis stepių vėjelis onduluoja Volgos vandenį mažomis, jaudinančiomis bangėlėmis. "This must have been hell" – sako man amerikonas profesorius iš Floridos. Jis dėsto istoriją ir jo storiakiniai remiasi faktais. Jis nemato skraidančių vampyrų. Devyniasdešimt tūkstančių žuvusių sovietų karių kasdien atgaivunami dirbtinu kvėpavimu, kasdien stigmatizuojami ir rodomi turistams, nors po mūsų praėjo virš ketvirtis šimtmečio ir fašistų kaulai seniai sutrūnijo po nauja statyba. Stalingradas tebeglostavo savo traumą. Už kulisiu tebegriaužia šūviai ir karas rodomas, kaip opera. Mirtis, badas, šaltis ir peršautas pilvas tapo orgazmu. "Automatas per petį, 10 granatų rankose ir didvyriškumas širdy"... – Garbingas sovietų kary, tu džiaugsmingai kraują liejai už tėvynę pagal Stalino vargonų muziką. Tu mirei dėl laimingesnės ateities tavo vaikų, kurie šiandien eina gatvę niūriais veidais ir nepakeldami akių nuo savo pigių guminių batų smaigalių".

Amerikonai – išminčiai žmonės, filmavo istoriją. (Look at the lovely ruins, darling). Mūza Klio, užmir-

šusi USA, čia švaistėsi iki nualpimo.

Po pietų einam į Planetarium, kurį padovanojo Rytų Vokietijos darbo liaudis. Dvieju valandų filmas apie Stalingrado mūšį. 40 laipsnių karščio. Rusų kolchozo kaimietės, skarelėms suveržusios galvas ir apsikrovusios krepšiais, nejudančiomis akimis žiūrėjo į sceną ir griaužė obuolius. Patetika pilname įtempime: sovietų kariai vieną po kito nušauna vokiečių lėktuvus erdvėje.

Mums reikėtų Rusijos orą importuoti, – sako man profesorius. – Tokiam ore gal neturėtume tiek problemų su studentais. – Jis šypsoi ir kėmša pypkę.

Laive daugiausia amerikoni, vienas kitas vokiečiai, šveicarai, keletas rusų emigrantų ir aš, australė.

Anarchistai ir biurokratai – du tipai, kuriuos Rusija nuo amžių gimdė,

– sako emigrantė rusė, jau 50 metų gyvenanti Brazilijoje. – Rusas niekada savo tėvynės neužmirš! – Su raudonu poncho ant pečių ir tamais plaukais, ji atrodė panašesnė į seną kreolę, negu į rusę. Mano akys nukrypsta į vandenį ir betonuosus krantus... Na, kaip ten nebūtų, Volga vis dar tebėra anarchiste.

Slenkame pro klasiškus kaimus, pro beržynus, pro lūšnas ir apdžiūvusias saulėgrąžas po langais. Kolchozo kaimas, bet nesimato nė vieno žmogaus gatvelėje; net ir vaikų nėra. Kaimas, kaip iš Čechovo novelės – purvinas ir vienišas. Išdrožinėtom langinėm ir sulinkusiais stogais trobelės. Viduje pirmasis 'rojaus' patogumas: 200 litrų šaldytuvai ir po vaškinėm gelėm iškašyta ikona stovi griozdiškas TV aparatas.

Mes matėm šventąją Rusiją su bazilikų bokštais, aukštinėm ikonom, bet mums rodomų filmų ir prospektų Rusiją, pasyvus rusų charakteris gimė jau su Lenino saga bamboj. Kiekviena mūsų kelionės vakarą buvo rodomi šventi, rimti ir kruvini 'matuškos' Volgos saulėlydžiai; puikūs Intouristo inscenizavimai. Tačiau krante vien statybos kranai, statybos duobės ir niūrūs, lėti darbininkai. – Nežinau kaip pas jus Melbourne, – sako man amerikone, – bet jeigu taip plauktume Mississippi, šie darbininkai šūkautų ir mojuotų. – Tikrai, slenka me lyg laidotuvių laivas. Pro mus prabėga upės, praslenka sieliai ir kartais palydi balalaikų ar gitarų garsais.

Volga ne vien vandens kelias. Ji Europos mitas.

Ant jos kranto per tūkstančius metų suklupo vakarų pasaulis. Tačiau mitas jau seniai sumaterialėjo ir srovė pasidavė technikai.

Vakarais, apie 10 val. laivo proletariška valdžia paklenčia buržujišką džazo muziką restorane ir viršuje eina filmas, kultūra amateur-slavistams "Anna Karenina".

Kad upės neužmirštum, reikia į ją prišlapinti arba spiauti; sakydavo vaikystėj. Aš spiaunu. Rusijoje net ir jūreivis nedrįstų į Volgą šlapintis. Rusija padorus kraštas; taikus, puritoniskas ir taip užliūliuotas, kaip Lenino mumija Raud. Aikštėj.

Prie Kazano Volga, kaip jūra. Vėjas šaltas, nors dar vasara. Nuo kranto ateina gytaros skambesys ir du jauni balsai mėgina 'Matuska Volga'. Daina ir netvarkingas stygų tampymas veikia beveik antisentimentaliai.

Kazanas – totorių autonominės respublikos sostinė. Miesto aikštėj, prie Kazano Kremliaus mūrų stovi socialistinės realybės monumentas – poeto Musa statula; juoda, biau, monstroziška. Musos geriausia poezija buvo parašyta vokiečių kacete. Poeto suspausti kumščiai atrodo juodi ir phaliki slenkančioj erdvėje, tačiau muskulingos jo kojos susuktos į spygliuotą vielą.

Veda į gamtos muziejų. Lenino figūra prie durų mane atstumia; atsiskiriu nuo grupės ir bastausi po miestą. Patenku prie katedros. Jos adatos smailumo bokštai mediniai ir iš lauko ikonomis išdažyti, tačiau auksas, jau seniai nublukęs, nebeatmuša saulės šviesos. "Trečioji gražiausioji Rusijos bažnyčia" – sako man Intouristo brošiūra. Jos altoriai išdraskyti ir įrengtas planetariumas. Iš 62 Kazano bažnyčių naudojamos yra tik trys ir viena mečetė. Totorių sostinė? Transcendencija rezervuota tik babuškom.

Kazanas blizga švara, kaip 'Ajex' reklaminė virtuvė. Amerikonai negali nuoti kalbėti: "no can, no pargab, no ice-cream container, nothing". Jeigu rusai pasieks mėnuli, turės pasiimti šiukšlių dėžes amerikonių paliktoms šiukšlėms surinkti.

(Bus daugiau)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
RUBBER MOLD MAKERS
TOOL MAKERS
MACHINISTS
JIG & FIXTURE
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Also accepted men with a minimum of 2 years. Steady work & fringe benefits.
Apply call or write
MONROE TOOL CO.
RT. 7 SPARTA PIKE,
LEBANON, TENN. 37087
615-444-6840

(18-24)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KŪRYBA IR MOKSLAS

LIETUVIŲ KALBAI PAAUKOTAS GYVENIMAS

Prof. dr. Prano Skardžiaus 75 metų sukakčiai

STASYS BARZDUKAS

Prieš 75 metus, kada 1899 kovo 26 Panevėžio apskrities Subačiuje gimė Pranas Skardžius, Lietuvoj, pasak Antano Baranausko, buvo tamsu ir juoda tikraja šių žodžių prasme. Lietuvių spauda uždrausta. Mokyklos nutautinimo židiniai. Samonėjantis lietuvis pravarėdžiuojamas litvomanu. Bet kokia lietuviška pastanga baudžiama kalėjimu arba Sibiro tremtimi. A. Baranauskas dėstydamas lietuvių kalbą Kauno kunigų seminarijoje, 1870 išsiverčia lietuviškai vokiečių kalbininko Augusto Schleicherio parašyta lietuvių kalbos gramatiką ir pats 1875 parašo "Mokslo lietuviškos kalbos", bet dėl spaudos draudimo abiejų šių darbų negalėjo išspausdinti. Jo mokinyk Kazimieras Jaučius apie 1885-92 taip pat parašo lietuvių kalbos gramatiką, kuri 1897 Estijos Tartu mieste lietuvių studentų tebuvo išspausdinta hektografu, bet su daugybe Jaunių didžiai erzinsiu klaidų. Apie 1897 Jonas Jablonskis, būsimasis rašomios lietuvių kalbos kūrėjas, pataisė gyd. Petro Avižonio "Lietuvišką gramatiką", kuri 1899 pavasarį Tartu mieste buvo išleista studentų taip pat šapirografu. Tik 1901 Tilžėje pasirodė Petro Kriaušaičio (J. Jablonskio slapyvardis) jau spausdinta "Lietuviškos kalbos gramatika", nužymėjusi pagrindines rašomosios lietuvių kalbos kūrimo bei normavimo gaires. Bet tada Pr. Skardžius tebuvo pradėjęs tik trečiuosius savo vaikystės metus. Labai ribotos, tačiau lietuviškos lais-

vės vėjeliu jau padvelkė 1904 spaudos gražinimas ir 1905 revoliucijos atneštos lengvatos. 1918 lietuvių tautai sušvito ir nepriklausomybės saulė. Pr. Skardžius jau gali baigti lietuvišką Panevėžio gimnaziją, kur buvo pravardžiuojamas "Jablonskiu". Tai reiškė, kad lietuvių kalbą jis mokėjo samoningiau bei geriau už savo draugus, o kai kada "susiemdavo" ir su pačiais mokytojais. Jam jau nebebuvo abejonių, ką studijuos 1923 rudenį atsidūręs Kaune: Lietuvos universitete pagrindinė studijų šaka pasirinko lietuvių kalbą, lyginamąją indoeuropiečių kalbotyrą ir lietuvių literatūrą. Čia buvo jo kalbininko lituanisto kelio pradžia.

Lietuvos universitete tada jis rado du profesorius lituanistus: kalbos praktiką Joną Jablonskį ir teoretiką Kazimierą Būgą. Daugiausia dirbo su J. Jablonskiu: padėjo taisyti studentų darbus, išvertė S. Smailso "Vyriškumą", dirbo terminologijos bei rašybos komisijose ir kt. Pats J. Jablonskis jau buvo besveikatis, intensyviau dirbti jau negalėjo. O Kazimiero Būgos teteko klausyti vos du semestrus, nes 1924, labai įtemptai dirbdamas, išsekino savo jėgas, sunkiai susirgo ir nelaukai mirė. Tuo būdu Lietuvos universitete nebebuvo jėgų, kurios galėtų rengti lituanistus mokslininkus ateities darbui. Tuo ypačiai rūpinosi pats J. Jablonskis. Jis kreipėsi į švietimo ministrą dr. Kazimierą Jokantą, siūlydamas siųsti į užsienį

specializuotis du prasikišusiu studentu – Praną Skardžiu ir Antaną Salį. 1925 rudenį švietimo ministerija stipendijas paskyrė, ir abu juodu išvyko į Vokietijos Leipzigą. Pranas Skardžius pagrindiniu studijų dalyku pasirinko baltistiką, o šalutiniais – slavistiką bei filosofiją. Svarbesni profesoriai buvo J. Gerulis, (pats rašėsi: G. Gerullis), R. Trautmanas ir H. Drieschas. Studijas baigė 1929, parašęs disertaciją apie slavų skolinius senojų lietuvių kalboje (Die slav. Lehnwoerter im Altlitauischen) ir gaudamas daktaro laipsnį.

Grįžęs iš Leipzigo, Pr. Skardžius tuoj pradėjo dirbti Lietuvos universiteto humanitarinių mokslų fakultete. Studijų tikslais buvo išvykęs dar į Krokuvą ir vėl į Leipzigą. 1933 fakultetas priėmė jo habilitacinę darbą "Daukšos akcentologija". Be dėstomojo darbo, Pr. Skardžius taip pat plačiai reiškėsi ir savo rašto darbais: 1930 pradėjo redaguoti kalbotyrai skiriamą kulteto leidžiamą "Archivum Philologicum" (iki 1940 pasirodė 8 knygos), 1930 redagavo kalbos praktikai skiriamą žurnalą "Kalba" (išėjo 3 sąsiuviniai), buvo "Gimtosios Kalbos" redakcijos nariu, 1936 išleido "Bendrinės lietuvių kalbos kirčiavimą", kartu su dr. A. Saliu 1939 suredagavo L. Dambrausko (Dambriūno) paruoštą "Kalbos patarėją", rašė kalbotyrinius straipsnius švietimo darbui, židiniui, Nauj. Romuvai ir kt. spaudai. Tačiau pagrindiniu savo darbu jis pats laiko

1943 Vilniuj išleistą "Lietuvių kalbos žodžių darybą", deja, galutinai dar nebaigtą, nes dėl vis daugiau aiškėjančios nieko gero Lietuvai nežadančios karo pabaišos norėta skubomis bent surinktą žaliavą paskelbti. Po pirmosios bolševikinės 1940-41 okupacijos siaubingos patirties, kada buvo užgniaužta ne tik minties laisvė, bet pradėta tauta naikinti ir masiškais išvežimais, Pr. Skardžius kartu su kitais tūkstančiais lietuvių pasirinko taip pat nieko gero nežadančią Vokietijos tremtį. Žinoma, tai buvo ne tik asmeninis smūgis, bet taip pat neatitaisomas nuostolis ir lietuvių kalbos mokslui, kada pajėgiausių metų jau isidirbęs mokslininkas lituanistas buvo atskirtas nuo universiteto, nuo knygų, nuo šaltinių ir pasmerktas fabrikinėi kasdienybei ir valdininko rutinai. Vokietijoje dvejus metus gyveno Goetttinge, o 1946-49 svečio teisėmis skaitė paskaitas Tuebingeno universitete. Tačiau Amerikoje, kur atvyko 1949 gale, jo laukė iš pradžių darbas skerdykloje, o magistrui laipsniu baigęs bibliotekininkystę, 1956 persikėlė į Washingtoną ir gavo darbą Kongreso bibliotekoje. Jo paties žodžiais, atsidūrė padėty paukščio, kuriam yra pakirpti sparnai: galėtų ir norėtų dirbti, bet trūksta ir sąlygų, ir laiko. Išsitarnavęs pensiją, pasirinko gyventi Arkanso Hot Springsą

Tačiau Pr. Skardžius nepriklauso prie tų, kurie, nedalios spaudžiami (1955 Cle-

Prof. dr. Pranas Skardžius, kurio 75 metų amžiaus sukakties proga pagerbimą rengia LB Hot Springs apylinkė š.m. kovo 26 d.

velande pravažiuojančio automobilio buvo mirtinai suvažinėta ir jo žmona), nuleistų rankas. Ir svetur gyvendamas, rašo straipsnius. Jūs spausdina daugiausia "Aiduose", "Drauge" ir kitoj liet. spaudoje. "Drauge" taip pat tvarko specialų neperiordinį "Mūsų kalbos" skyrių (iš pradžių kartu su Stasiu Barzduku, vėliau vienas pats). Atskirai išleidžia: "Lietuvių kalbos kirčiavimą" (1968 m., 117 psl.), "Ankstyvesnės ir dabartinės lietuvių bendrinės kalbos vartoseną" (1971 m., 80 psl.; ir kt. leidinius. Recenzijomis kritiškai vertina kitų kalbinių darbų, pasisako kylančiais aktualiaisiais kalbos klausimais, pvz. tikėti

Dievą ar į Dievą, vartoti "Tėve mūsų" maldoj kaip danguje, taip ir žemėje ar ant žemės, vartoti ar nevertoti prievieksmiais dvasiniai, fiziniai ir kt. Taip pat seka Ok. Lietuvos kalbinkų darbus ir pasidžiaugia pozityviais jų inaisais, bet kritiškai atsiliepia dėl jų taikstymosi prie komunistinio režimo brukamos atneštinės ir lietuvių kalbai svetimos dvasios. Žodžiu, Pr. Skardžius ir svetur yra gyvas bei kūrybingas, kiek tik leidžia "pakirptų sparnų" sąlygos.

Kai 1925 rudenį atvykau studijuoti į Lietuvos universitetą, tų pačių metų rudenį Pr. Skardžius išvyko į Leipzigą, tad sueiti į pažintį neteko. Kai jis grįžo į Lietuvą ir pradėjo profesoriauti, aš jau iš Kauno buvau išvykęs mokytojauti į Lietuvos provinciją. Bet švietimo ministerija ėmė rengti lietuvių kalbos bei literatūros mokytojų pasitobulinimo kursus, į juos dėstytoju, be kitų, taip pat kviesdavo ir prof. dr. Pr. Skardžių. Čia, šiuose kursuose, su juo susidūriau iš arčiau. Bet ji taip pat jau pažinau ir iš jo kalbinių raštų spaudoje. Ir pats pradėjau rašyti į "Gimtąją Kalbą". Buvau pakviestas stoti nariu į Lietuvių Kalbos Draugiją. Toki pakvietimą didžiai vertinau, nariu įstojau, pradėjau lankyti draugijos suvažiavimuose. Bet tarpas vis tiek tebuvo didelis: jis – profesorius, aš – provincijos mokytojas. Labiau suartinio tremtis. Iš pradžių mokydamas savo paties vaikus, vėliau pradėjęs dirbti Eichstaetto lietuvių gimnazijoje, rašiau tam tikrą mokinio lietuvių kalbos žinynėlį. Vieną dieną pasitaikė būti Tuebingene. Sėdėjau ant suolo viename miesto skvere. Pamačiau ateinant Pr. Skardžių. Šitaip netikėtai susitiko, pasisveikinom ir susisėdom jau dviese. Kalbėjom ir apie ši, ir apie tą. Užsiminiau apie savo rašomą kalbos žinynėlį. Paklausiau, ar jis sutiktų su šiuo mano darbeliu susipažinti. Sutiko be mažiausios abejonės. Grįžau namo, (Nukelta į 6 psl.)

Vienas svarbiausių pranešimų mūsų klientams:

Žiūrėk kas reprezentuoja TAVE kada mes statome atominę jėgainę

The U.S. Atomic Energy Commission. The Federal Power Commission. U.S. Department of Health, Education and Welfare. U.S. Environmental Protection Agency. U.S. Army Corps of Engineers. U.S. Department of the Interior. U.S. Department of Commerce. U.S. Department of Justice. U.S. Department of Housing and Urban Renewal. U.S. Department of Transportation. Ten yra Ohio agentūros kaip Ohio Power Siting Commission. Ohio Department of Health. Ohio Industrial Commission. Ohio State Fire Marshal. Ohio Department of Industrial

Relations. Ohio Environmental Protection Agency. Ohio Division of Wildlife. Ohio Department of Natural Resources. Ohio Department of Transportation ir kitos. Ir ten yra tūžimai vietinių agentūrų bei komisijų, įskaitant komisionierius septynių apskričių.

Taigi, jeigu jūs norite būti užtikrintas apie saugumą atominės energijos jėgainių, tik atsiminkite visus savo atstovus. Mes atsakomingsi kiekvienam iš jų.

The ILLUMINATING Company

Prof. dr. Pr. Skardžius...

(Atkelta iš 5 psl.)

kartu veždamasis ne tik džiaugsmą, bet ir viltį. O dideliu mano nustebimui, netrukus į Rebdorfą, kur buvo prisiglaudusi Eischstaetto lietuvių gimnazija, traukiniu atbildejo ir pats Pr. Skardžius. Veržte įsiveržė į mano kambarį, kuriame tada turėjau ir dirbti ir kartu gyventi su žmona ir trim savo vaikais. Jis trumpai drūtai ir sako: rengsime ne žinyne, bet patį lietuvių kalbos vadovą! Čia pat gyveno Jonas M. Laurinaitis, taip pat sirgęs lietuvių kalbos ligomis, tad ir susitarėm dirbti trise: man teko rašyti rašybos bei skyrybos metmenys, J. M. Laurinaitiui žodyno rengimas, o Pr. Skardžiui pasiūmė redaguoti. Pradėjom dirbti, stigdami šaltinių bei sąlygų, bet turėdami žadinančias viltis, kad dirbam reikalingą, naudingą ir būtiną darbą. Ypač čia daug pastangų rodė pats redaktorius: taisė, perdirbinėjo, papildinėjo, nemaža dalykų naujai parašė. Gimė "Lietuvių kalbos vadovas", pirmasis toks leidinys, apimantis lietuvių kalbos garsus, rašybą bei raidyną, pradinį didžiųjų bei mažųjų raidžių vartojimą, žodžių dalių kėlimą, rašymą kartu bei skyrium svetimybų rašymą, santrumpas, daugelį atskirų kalbos dalykų, linksnius bei skyrybą, kirtį bei priegaidę. Antrojoje dalyje duota apie dešimt tūkstančių žodžių su jų reikšmės aiškinimu. Taip pat nurodyta svetimybų kilmė. Vadova išleido Lietuvių Tremtinių Bendruomenė 606 psl. knyga.

Sukaktininkas Pr. Skardžius yra visų pirma mokslo žmogus, savo gyvenimą pakuojęs lietuvių kalbos kultūros darbui. Čia jo iminti gilūs pėdsakai. Apie tai galėtų būti ir ilgesnė kalba, tik ne čia jai vieta. Prabėgom pasakytina, kad jam priklauso ir bendrinės kalbos terminas, apie ką jis užsimena 1971 rugpjūčio 28 "Draugo" kalbos skyriui: "Lietuvių bendrinės kalbos pavadinimas yra senas, mano pradėtas vartoti 1927

m. Švietimo darbe". Šis terminas greitai išgalėjo, ir juo buvęs ypač patenkintas pats Jonas Jablonskis. Tačiau Pr. Skardžiui taip pat rūpi ir bendrieji tautinės mūsų kultūros reikalai. Gyvendamas Clevelande, jis tada labai aktyviai dėjo prie Kultūros Fondo organizavimo, taip pat dirbo ir jo valdyboje. Aktyviai reikėsi čia įsisteigusiame ir Rašto klube. Kai į gyvenimą atėjo Lietuvių Bendruomenė, jis kūrė ir jos siekimų bei darbų viziją: "Todėl į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ryžtamasi suburti visus laisvuosius lietuvius, siekiančius išlaikyti ir ugdyti savo tautybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas ir nepalaužiamą valią rūpintis laisvosios Lietuvos atkūrimu. Vadinasi, čia pirmoji vieta turi rūpėti ne specifiniai, grupiniai reikalai, bet visiems lietuviams bendras tikslas — lietuviybė, Lietuvos laisvė".

Lietuviybės esminė dalis, be abejo, yra pati kalba. Tad Pr. Skardžius randam pirmiausia ten, kur reikia ją puoselėti. Jis dirbo Lietuvių Kalbos Draugijoje, dabar dirba Lituanistikos Institute, kviečiamas vyksta į visus suvažiavimus, kur reikalingas jo mokslas, žodis, pasakata. Pereitų metų vasarą jis taip pat dalyvavo ir lietuvių mokytojų studijų savaitėje Dainavos stovykloje, ir jo atvykimas buvo didžiai naudingas. Tad sukakties proga palinkėkim jam ir toliau gimtosios kalbos dirvas sėkmingai purinti tuo arklui, kurį jis iš mažų savo dienų pasirinko. Ilgų, darbinių, sėkmingų metų dirbant naujai Lietuvos ateičiai, nors dabar tegalima ją mylėti, poeto žodžiu, tik "iš tolo"!

• Dail. Adomo Varno, kuriam šiais metais sukako 95 metai amžiaus, apžvalginė meno paroda įvyks š. m. balandžio 6 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose Chicagoje. Parodą rengia Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjunga.

laiškai Dirvai

Vardas "AŠ" ir "aš"

Dėmesio vertos dr. Gr. Valančiaus š. m. kovo 9 d. Draugo kultūriniam priede per keturis puslapius smulkiu šriftu išdėstytos mintys mūsų veiklos įvairiais klausimais. Naudinga kiekvienam paskaityti nors tam reikiam kantrybės ir šiek tiek daugiau laiko. Jis paberia daug teisingos kritikos politiniams veiksniams, veikėjams ir organizacijų tuščių kalbų konferencijoms.

Tenka sutikti su jo tvirtinimu, kad Lietuvos laisvinimo darbas nėra vien tik politinis darbas, bet visuotinio pobūdžio, visuotinė kova dėl būvio, dėl tautos gyvybės, dėl jos būti ar nebūti. Teisingos mintys, kad laikas turėti visų lietuvių kartoteką, net ir nebekeičiamą gimtąją kalbą, kad reikia atnaujinti, paremontuoti Lietuvos Pasiuntinybę Washingtonu.

G. Valančius rašo tiesą, kad asmeniškumai ir ambicijos yra didžiausi stabdžiai kiekvienos veiklos. Ir čia jis pateikia visą eilę tokiomis asmeniškumų ambicijomis sergančių veikėjų, pavadindamas juos įvairiais vardais ir baigia: Jie tetiki tik į vieną dievą, kurio vardas "AŠ". Idealaus visuomenininkas savęs neišskiria iš kitų, jis pasiaukojęs ir savęs išsižadėjęs liete išlieja į "Mes", į bendruomenę, kurioje prapuola ir jo paties "aš".

Toliau autorius išbara ALTą ir VLIKą, ypač frontininkus ir tautininkus, kad jie labai nori dirbti politinį darbą. Sutinku su minimo straipsnio autorium, kad frontininkai to vadovavimo ypač politinės veiklos labiausiai trokšta ir visais būdais į jį braunasi. Tai rodo įvairūs jų žygiai kelių metų bėgyje, o ypač tas noras viešumon iškilo praeitame PLB seime Washingtonu.

Apie tautininkus taip sakymas autorius klysta. Išskyrus frontininkus jokia kita organizacija neruošia

ties pasinėkėjimų nei savų organizacijų sąrašų norint užimti "valdžią". Bet aš jų nesmerkiu už veiklumą ir didelės pastangas pateikti į valdžią. Tegu dirba, bile Lietuvos naudai. Tačiau, kiek liečia vėl ir vėl šaukiamas konferencijas, pasitarimus siekiant veiklos koordinavimo, vadovavimo, tu pačių pasitarimų kartojimo, kas tęsiasi eilę metų, tai dievaži, jei ligi šiol nesutarė, palikime tai ateičiai, o mes bandykime įgyvendinti tuos planus, kurie jau nutarti mūsų pasitarimuose.

Baigdamas autorius taip apibūdina veikėjų: "Daugelis jų net jaučiasi esą pašaukti vadovauti, mokyti, kartais net vadistiškai pirštu rodyti, nurodinėti. Jei bukaprotis žinotų esąs bukaprotis. Tik apsižvalgyk ir nesunkiai išskirti jį iš kitų, nes jis nekuklus, drąsiai moko kitus lietuvius, kaip reikia būti lietuviu..."

O aš baigdamas ir gerbiama autoriui norėčiau piktinti tik prie tos pačios jo paminėtos veikėjų kategorijos, nes per visą reto ilgumo rašinį neradau nieko konkretesnio pasakytą, kaip tik mokymą visų kitų labai mokyti lietuvių. Tos pamokos planingai suskirstytos į atskiras temas. Pradžioje sakoma, ar svarbu, kas vadovauja, o išvadoje — viską turi perimti Bendruomenė.

Aš nieko neturiu ir prieš Bendruomenę, bet, ar tas atidavimas vėl nepareikalaus daug diskusijų ir persitvarkymo metų, kurių laikotarpyje vėl niekas nieko nenuveiks, o ginčysis, kuris tinkamiausias vadovu būti. Aš manau, kad laikui atėjus be ginčų Bendruomenė perims save. O šiuo metu geriausią sprendimą parodo politinė veikloje Vasario 16 dienos proga lietuvių visuomenė, skirdama savo aukštam, kurio darbais labiausiai pasitiki. Kaip mato-

PARŠELIAI KOMUNIZMO NESTATO

Visokių kurjojų pasitaiko sovietinėje apyvokoje. Štai Ignalinos rajone seną lietuvišką vietovę pavadino carų maršalo Suvorovo vardu. Carienės Kotrinos laikais maršalas Suvorovas 'užkariavo' neklusnią Varšuvą. Žudė lenkus, sudegino miestą.

Dabar Ignalinos rajone veikia kolūkis, kuris pavadintas Suvorovo vardo kolūkiu! Kolūkio baudžiauninkai vadinami 'suvoroviečiai'.

Gal būt galvota, kad šie Ignalinos 'suvoroviečiai' kariaus už komunizmo statybą lygiai šauniai, kaip kad cariniai 'suvoroviečiai', maršalo Suvorovo pulkų eiliniai kariavo už Kotrinos Rusiją, už ekspansiją į tolimus Vakarų? Kaip galvota — nežinia! Bet Ignalinos 'suvoroviečiai' dideliais žygiais nepagarsėjo. Juos, vargšus, net 'Valstiečių laikraštis' Nr. 22, gana nemandagiai apskelbė apsilėdėliais ir tinginiais. Korespondentas V. Palūšis nuryko į Suvorovo kolūkį, apsidairė ir ... išnešė dūmus iš trobos.

Suvorovo kolūkio paršeliai nesirūpina komunizmo statyba. Paršeliai masiniai krenta kolūkio kiaulių fermose. Tos fermos vedėjas K. Kuolelis bėga iš pareigų. Dėl paršelių kritimo vykas bijo patekti į A. Solženico pavaizduotus gulagus.

"Dėl drėgmės tvartuose", rašo V. Palūšis, "genda pašarai, krenta paršeliai. Sruotos nenuteka pro medines

gardų grindis. Jose baido paršeliai".

Korespondentas pavaizduoja paršelių auginimo sąlygas:

"Čia taip drėgna, kad nuo sienų varva vanduo. Kiaulidėje įrengtame sandėlyje drėgmės apganda ne mažiau kaip 10-15 proc. koncentratų. Viskas sumirke ir šerikių poilsio kambaryje. Garo katilas išėjo iš rikiuotės, tik pradėjus eksploatuoti kaulidę. Elektrinis pašildytojas pučia į vidų tik šaltą orą".

Suvorovo kiaulių ferma privalo pateikti bekonų. Sunkiosios bekonų auginimo sąlygos verčia liguistus paršikus penėti po 8, net devynius mėnesius. Šis būdas pareikalauja pridėti prie kiekvieno kaulienos centnerio apie 50 rublių, kaip kad numatyta samatoje. Pereikvojami pašarai, neapmokama darbo jėga. Žmonės žiauriai skriaudžiami. Biaurios darbo patalpos atima žmonėms sveikatą ir uždarbį.

"Per paskutinius du mėnesius krito 32 paršeliai", dejuoja V. Palūšis. Fermos vedėjas bėga iš pareigų.

'Valstiečių laikraščio' korespondentas apeliuoja į Suvorovo kolūkio valdybą, prašydamas "įvesti elementarinę tvarką".

"Kada bus pastatyta nauja kaulidė?", rašo V. Palūšis. "Negi žmonės turės mirti drėgnose patalpose?"

Tuo tarpu iš Maskvos gautas naujas utopinis planas. Privalu statyti tik "kiauclidžių kompleksus". Tokia didžiulė kaulidė statys prie Vandžogalos. Ten galės auginti ir penėti 600 kiaulių. Statys didžiules kauliides Pajiesio kolūkyje. Ir, kaip praneša to pat savaitraščio korespondentas B. Juršė, net atsiras 12000 kiaulių auginimo kompleksas, kuriam bus duotas Mičiurino kauliides vardas.

Apie šiuos projektus, tuo tarpu, kalbama. Senų ir sunykusių kauliudžių neremontuoja.

Idomu tai, kad mažosioms ar didžiulėms kauliudėms ok. Lietuvoje duoda rusų žymūnų vardus. Tačiau paršikai 'suvoroviečiai' išdaviškai krenta ir užsispyrusiai komunizmo nestato.

(z.ž.)

Greitesniam pašto korespondencijos gavimui, Dirva pašte išsinuomavo pašto dėžutę — P. O. Box 03206, tad siųsdami Dirvai laiškus, korespondencijas ar pinigus, adresuokite:

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

K. Baltutis

TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO
NĖS NUOŠIMCIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:

7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)

6 1/4% — 1 yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ISTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI
IRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ
AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti
direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valan-
doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Detroito kultūriniam centre kovo 10 d. suruoštoje Kaziuko mugėje skautai ir skautės savo išdirbiniais domino svečius. N uotrukoje prie skautų stalo. Iš kairės: Arvydas Alkevičius, s. Česlovas Anužis, Saulius Anužis ir s. Alfonsas Velavičius. K. Sragausko nuotrauka

Iš Kaziuko mugės Detroito, kuri sekmingai praėjo kovo 10 d. Kultūriniam Centre. Už stalo Gabijos tunto skautės prie savo gaminių. J. Urbono nuotrauka

JOB OPPORTUNITIES

Our company is a long established major manufacturer of sheet metal products. We have enjoyed rapid steady growth and now have new opportunities for experienced personnel. Bud Radio offers good starting rates and excellent fringe benefits. We are now accepting applications for the following:

- SHEAR OPERATOR
- POWER BRAKE OPERATOR
- MAINTENANCE MECHANIC

Qualified Applicants Apply In Person
Weekdays 9 A.M. To 5 P.M.

BUD RADIO, INC.

4605 E. 355 St. 216-946-3200
Willoughby, Ohio 44094

An Equal Opportunity Employer

(18-22)

ISIDĖMETINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarplege-Lotion" preparatas sulaukia plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralią plaukų spalvą. JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje. JIB Medicine Lg. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovui: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **LB CLEVELANDO APYLINKĖS** visuotinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo mėn. 31 d. 4 val. p.p. Lietuvių Namų salėje. Darbotvarkėje: 1. Apylinkės valdybos ir revizijos komisijos pranešimai; 2. Valdybos ir revizijos komisijos rinkimai; 3. Atstovų į Ohio Apygardos suvažiavimą rinkimai; 4. Įvairūs kiti reikalai ir sumanymai.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

LSB vyr. skautininkas vs. P. Molis praeitą savaitgalį tarnybos reikalais lankėsi Clevelande ir ta proga buvo susitikęs Pilenų tunto ir Klaipėdos vietininkijos vadovus. Sėdi iš kairės: vs. P. Karalius, vs. V. Jokūbaitis, vs. P. Molis, vs. V. Šenbergas. Stovi: jūrų skautai A. Narbutaitis, E. Klimas, js D. Kižys, j. skautas P. Gaizutis ir ps. R. Švarcas. V. Bacevičiaus nuotrauka

• **Three bedroom, stone bungalow** with dormitory, recreation room, patio. Near Our Lady of Perpetual Help. Upper 20's. Tel.: 486-0331. (22-29)

WOMEN
TO CLEAN BOWLING LANES DAYS
COUPLES

TO CLEAN BOWLING LANES
NIGHTS
WESTERN SUBURB
216-777-0190

(22-24)

CAFETERIA

Opportunity in employee cafeteria 7:45 A.M. to 4:30 P.M. Uniforms Furnished.
Liberal company paid benefits, include 3 weeks vacation, free lunches, and parking.

RICHMAN BROTHERS

1600 EAST 55th ST.
CLEVELAND, OHIO
216-431-0200 Ext. 252

(22-25)

WANTED FIRST CLASS MACHINISTS

St. Louis steel fabricator desires machinist for general plant maintenance work. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady employment, good working conditions.

MISSOURI ROLLING MILL

6800 MANCHESTER
ST. LOUIS, MO.
314-645-3500 Mr. BRADA

(22-24)

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Clevelando skyriaus valdyba kartu su Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba turėjo bendrą posėdį kuriame aptarė balandžio 20 d. bendrai ruošiamo pavasarinio baliaus reikalus. Šių dviejų organizacijų bendradarbiavimas numatomas plėsti ir ateityje, darant ne tik bendrinius pobūvius, bet ir bendrus susirinkimus. Nuotraukoje bendrojo posėdžio dalyviai: Iš kairės: dr. V. Stankus, inž. B. Steponis, dr. D. Degesys, I. Publienė, inž. P. J. Nasvytis, inž. D. Trimakas ir dr. J. Stankaitis.

PAPIGINTAS SUDĖJIMAS

reguliariai
\$12.75

Dabar
puikus
garantuotas
sutaupymas

\$6.89

kirpimas,
išplovimas
ir sudėjimas

Žavus

Femme-Fair **PUSMETINS**

Puikus sudėjimas išlaikyti jūsų mėgiamą plaukų stiliu su švelniu ir maloniu užtikrinimu. Priturysiai padarytas taip kaip JUMS patinka.

Pusmetinis
kiti puikūs plačiai žinomi nuo \$6.95

Išplovimas ir sudėjimas,
kuris iš tikrųjų laikosi \$2.95

Dažymas
Leiskite ekspertams atkkti už \$6.95

Kirpimas
Talentingai stiliaus pritaikymas \$2.45

Pusmetinės blakstienos
Pilnos paros akių žavėsiui \$15.00

Papildymui
25 c. plaukas

Penkt., šešt. patarnavimo kaina tik 50 c. daugiau.

andré duval

EAST

• 406 Euclid Ave. 2nd fl. 781-3161
• Southgate, 5399 Warrensville, 663-6346
• Opposite Eastgate, 449-3435
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.
• Mentor, 255-9115, Next to Zayre's

WEST

• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
• North Olmsted, 777-8686
• Parmatown, 884-6300
• Elyria Midway Mall, Elyria
324-5742, Lorain 233-8020

Artėjancija Kaziuko mugės proga skautės prie abiejų lietuviškų parapijų bažnyčių dalino širdes ir kvietė šį šeštadienį, kovo 23 d. atvykti į mugę, kuri įvyks Nauj. parapijos salėje. Vyr. skautininkas vs. P. Molis, tarnybos reikalais lankėsi Clevelande, gavo net dvi širdes. Nuotraukoje iš kairės: vyr. skautė V. Nasvytytė, vs. P. Molis, vyr. skautė R. Giedraitytė ir vs. V. Jokūbaitis. V. Bacevičiaus nuotrauka

15-KOS DIENŲ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

vyksta: gegužės 15 rugpjūčio 7
birželio 5 rugsėjo 4
liepos 3 spalio 2

ir
gruodžio 20

K A I N A n u o \$751.00

Visos grupės lankysis Leningrade, Vilniuje, Rygoje, Helsinkyje; išskyrus, birželio ir liepos grupės, kurios lankys Taliną, Vilnių, Helsinkį.

Vykstantiems iš Chicagos — 112.00

Detroito — 74.00

Clevelando — 78.00 daugiau.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAICIUS RIBOTAS — NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

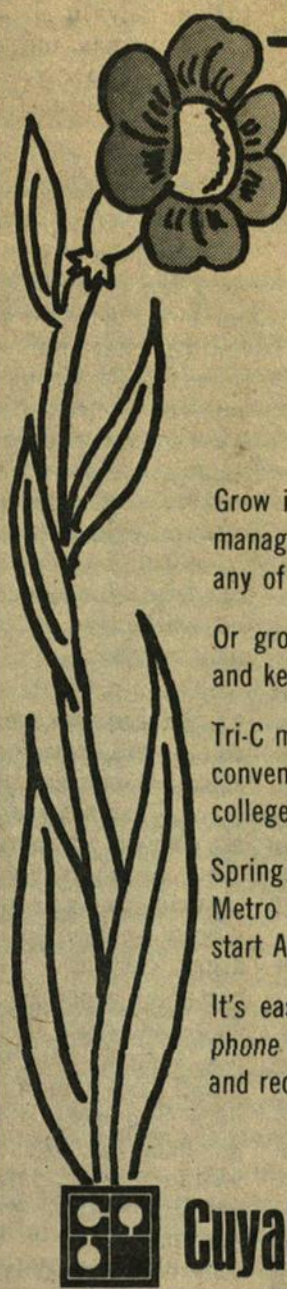
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

Time to Grow

... at Cuyahoga Community College this Spring.

Grow into a career such as data processing, hospitality management, library technology, dental hygiene — or any of Tri-C's 38 other Career Program offerings.

Or grow with Tri-C's many Arts and Sciences courses, and keep pace with the ever-changing world around you.

Tri-C means quality education at low cost to you. Three conveniently located campuses mean you can attend college and still stay close to home.

Spring quarter registration opens Mar. 26 at Eastern and Metro — Mar. 25 at Western. Spring quarter classes start Apr. 1.

It's easy to get growing at Tri-C. Just phone or visit the office of admissions and records at any Tri-C campus.

Cuyahoga Community College

EASTERN CAMPUS, 25444 Harvard Rd., Warrensville Twp. (464-3535)

METROPOLITAN CAMPUS, 2900 Community College Ave., Cleve. (241-5365)

WESTERN CAMPUS, 7300 York Rd., Parma (845-4000)

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

CUTTING PRESSMAN CLASS A SHEETFED

Top Wages and Benefits, Atlanta, Ga.

Join a leading company in packaging. Modern plant; ideal working conditions; excellent location. Permanent position with secure future; shift differential; stock plan, etc. If you have experience running and making ready either a whopper, bobat or cylinder cutters, apply now. Your inquiry will be strictly confidential.

Call Mrs. Patsy Cook, Employment Assistant,
(404) 875-2711 or write:

MEAD PACKAGING

1040 W. Marietta St.

Atlanta, Ga. 30302

An Equal Opportunity Employer

(22-24)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Inžinieriu ir architektų suvažiavimui artėjant

PASIKALBĖJIMAS SU PLIAS-ALIAS
PIRMININKU DR. P. MAŽEIKA

– Kodėl PLIAS-ALIAS centro valdyba pasirinko Floridą 1974 m. suvažiavimo vieta?

– Šis nėra visuotinis Pasaulio ir Amerikos Inžinierių ir Architektų Sąjungos (PLIAS-ALIAS) suvažiavimas. Visuotini suvažiavimai iki šiol vykdavo kas dveji metai, o ateityje planuojama daryti kas treji metai. Paskutinis visuotinis suvažiavimas buvo Washington 1972 m. rudenį, o sekantis bus ateinantį rudenį Chicagoje. Ši konferencija, Juno Beach, bus pabendravimas pajvairintas mokslinė ir technologinė programa bei atostogos. Tokių numatoma daryti keletą per metus, kad nariai, šeimos ir sve-

čiai galėtų dažniau susirinkti, aptarti sąjungos reikalus ir išklausti paskaitų apie kurią nors technologinę mokslinę sritį, šį kartą apie ESM (elektroninės skaičiavimo mašinos). Atostoginė konferencijos dalis nulėmė vietos pasirinkimą Floridoj.

– Kaip esate numatę išgarsinti šią konferenciją amerikiečių tarpe? Ar bus kviečiami TV ir vietinės spaudos atstovai?

– Floridoj dažnai vyksta didelės konferencijos iš įvairių mokslinių sričių. Kadangi žinių perdavimo sistemai tai yra maždaug kasdieninis reiškinys, jie tokias konferencijas mažai beskelbia, todėl ir mums atkreipti į save

dėmesį nebus lengva. Jei tačiau, dalyvių skaičius bus patenkinamas, mėginsim su vietine žinių sistema susirinkti ir konferenciją pagarsinti.

– Kiek apytikriai svečių laukiat iš viso pasaulio?

– Šios dažnesnės konferencijos yra manytos pagrindiniai vieno kontinento apimtim t.y. nariams gyvenantiems J.A. Valstybėse ir Kanadoj nes sunku tikėtis dalyvių iš toliau. Jeigu kas iš toliau atvažiuotų, būtų labai malonu. Neturim patyrimo kiek dalyvių laukti nes ši yra pirmoji tokio tipo konferencija. Nuo jos sekmingumo priklausys tolimesniųjų planavimas.

– Ar negalvojate, kad gazono trūkumas gal sumažinti dalyvių skaičių?

– Washingtono ALIAS skyrius yra artimiausias nuo Juno Beach ir vienok reik keturias dienas sėdėti automobily važiuojant ten ir atgal. Vargiai ar verta prarasti tiek atostogų. Bus, tačiau, žmonių, kurie norės dėl įvairių sumetimų važiuoti sava priemone bet tai nėra šiuo metu neįmanoma nes daug kas važiuoja ir nuvažiuoja. Taip pat, atrodo, gasolino reikalai gali netrukus pagerėti. Iš Washingtono dauguma dalyvių žada važiuoti traukiniu. Automobilis Floridoje nelabai reikalingas nes juk maloniau sėdėti pajūry nei automobily, bet, jei jis bus reikalingas dienai ar keliom, galima vietoj išnomuoti. Kam laikas ypatingai brangus, be abejo, pasirinks lėktuvą.

– Kokie yra PLIAS-ALIAS tolimesni planai?

– PLIAS-ALIAS stengiasi sustiprėti ir išaugti pritraukiant visų griežtųjų ir gamtinių mokslų profesionalus, o svarbiausia, įjungti jaunąją kartą kuri be lietuviškos organizuotos profesinės atramos dažnai visiškai iš lietuvių tarpo dingsta. Pagrindiniai tuo tikslu yra daromos šios konferen-

Chicagos Grandies 'Lietuviškos vestuvės' Detroite

ANTANAS GRINIUS

Lietuvoje. O kai jau nutarė piršlį kaip melagį pakarti ir jam ant kaklo kilpą nėrė – bėgu pasidarė. Ir tik jaunajai išsikūšus piršlys liko gyvas. O kiek ten šokių ir kokių prišoko neištengiau suskaityti. Už tai, kad šokis ėjo po šokio ir vis naujas ir naujas. Klausiau netoli manęs sėdėjusios 'Šilainės' vadovės Galinos Gobienės kokius jie ten šokius šoka?

– Viskas kas čia atliekama bus šokių ir dainų pynė, atsakė man.

Ansamblio vadovai: Irena Smieliauskienė – vadovė, Audronė Simonaitytė – solistė, Emilija Pakštaitė – choro vadovė, Jurgis Daugvila – dekoratorius, Ažuolas Stelmokas – akordeonas, Emilija Pakštaitė – kanklininkė, Marija Donskytė, Gintarė Kižytė, Rasa Narutytė ir Irena Pranckevičiūtė.

Dekoracijų techninis darbas: Petras Šalčiūnas, Linas Raslavičius, Algimantas Šilūnas ir Valdemaras Šadauskas. Grimas ir apšvietimas detroitieško Vytauto Ogilvio. Sceninių drabužių sutvarkymas – Grandies valdybos. Lietuviškų Vestuvių veikėjai 24 ir Grandies šokėjai ir choristai 72. Jų pavardžių neminėsiu.

Vestuvėms pasibaigus vadovė ir vaidintojai buvo apdovanoti gėlėmis, kurių tarpe buvo ir 'Šilainės'.

Ansambliui ir svečiams padėjo LB apylinkės vardu Stasė Smalinskienė ir po jos pirmininkas Jonas Urbanas pareiškdamas: – Nors vestuvės scenoje ir pasibaigė, bet jos toliau bus tęsiamos salėje. Galėsime vaišintis ir šokti mūsų akordeonistams, Rimui Kaspučiui ir Andriui Čerskui grojant.

Vestuvės atsikvietė LB Detroito apylinkės valdyba.

STASIO BUTKAUS ŠAULIŲ KUOPOS KULTŪRINĖ POPIETĖ

Kovo 17 d. š. Petro parapijos salėje St. Butkaus šauliai turėjo surengę kultūrinę popietę. Ji buvo sudaryta iš meninės dalies, kanklininkų ir jos vadovės pagerbimo ir Simo Kudirkos šaulių Poderių, persikėlusius į Detroitą, St. Butkaus kuopoje įkurdinimo.

Kultūrinę popietę atidarė klebonas ir einaš St. Butkaus kuopos pirmininko pareigas kun. Viktoras Kriščiunevičius. Pasveikines atvykusius pasakė: New Yorkas ir Detroitas jau turi kultūrinius centrus, o šv. Petro parapija neturi kultūrinio centro, tai nors turi kultūrinę popietę. Popietės programai praversti pakvietė aktorių Algį Pesį. Jauna šaulė Regina Juškaitė svečius supažindino su Putvių šeimos gyvenimu. Birutė Januškaitė padėklavo eilėraščių Tėviškėlė ir vieną muzikinį veiklą pagrojo akordeonu.

Solistė Danutė Petronienė padainavo: Prie Šventosios ir Gimtinės beržai – Raudonikio ir Lietučiai dulkant – Venckaus. Publikai gražiai prašant ir be persto jimo plojant solistė dar padainavo Solveigos dainą – Griego. Jai akompanavo muz. Stasys Šližys.

Julija Būdžiūnienė ir Sofija Zubrickienė kanklininkų vadovė Danutė Petronienė ir kanklininkės Asta Šepetytė, Aidą Petersonaitę, Rasą Veselkaitę, Kristiną Veselkaitę, Iną Asminaitę, Laurą Leonavičiūtę, Karen Panavaitę, Viktoriją Leonavičiūtę ir

Laurą Alkevičiūtę pagerbė ir prisegė joms po gėlę. Sofija Zubrickienė, taip pat joms įteikė gražų ir didelį kanklių pavidalo tortą. Kanklininkės tuo tortu pavaišino ir Dirvos bendradarbi. Detroito Lietuvių Organizacijų Centro pirmininkas Antanas Sukauskas Danutei Petronienei įteikė dovaną plokštelę 'Dainos ir Arijos'.

Programos vedėjas Algis Pesys padėklavo B. Brazdžionio Giesmė Kunigaikščių miestui.

Kunigas V. Kriščiunevičius pristato naujus kuopos šaulius – Joną ir Adelę Poderius ir atpasakoja jų biografiją. Jis pasakė ne tik kada jie gimė, bet ir kodėl gimė... Taip pat jis perskaitė apdovanojimo, Jono Poderio šaulių žvaigždės ordeno medaliu, pažymėjimą ir Marijonas Šnapštys jo krūtinę papuošė medaliu – prisegė medali.

Sofija Zubrickienė ir Feliksas Blauzdys įteikė Poderiams dar ir dovaną. Kun. V. Kriščiunevičius perskaitė sveikinimus. Sveikino LSST c.v. pirmininkas ir St. Butkaus šaulių kuopos pirmininkas iš gražiosios Floridos Vincas Tamošiūnas ir Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke. O visų svečių vardu Poderius pasveikino jis pats. Sugiedojus Lietuvos Himną ir kun. K. Simaičiui sukalbėjus maldą buvo pradėtos vaišės. Vaišino labai gerai, bet deja tų vaišingų šeiminkinių vardu neužsirašiau. Vaišėse ir kultūrinėje popietėje dalyvavo tiek žmonių kiek galėjo tilpti parapijos salėje.

Adelė ir Jonas Poderiai persikėlusieji iš New Yorko Simo Kudirkos šaulių kuopos, apsigyvenę Detroite ir įsijungė į St. Butkaus šaulių kuopą yra visuomenininkai ir šaulių veikėjai.

Jonas Poderis New Yorke įsteigė Simo Kudirkos šaulių kuopą ir abu su žmona yra kuopos vėliavos mecenatai.

Jonas Poderis Lietuvoje tarnavo kariuomenėje ir yra aviacijos majoras. Adelė ir Jonas Poderiai įsijungdami į St. Butkaus šaulių kuopą, praturtino jos eiles ir mes turėsime uolius kuopos veikėjus – šaulius. O mums tokių labai reikia.

Šiomet sukanka 100 metų nuo didžiojo Lietuvos vyro Antano Smetonos gimimo (1874.VIII.10.)

ALTS-gos Detroito skyriaus valdyba kviečia visų organizacijų atstovus š.m. kovo 31 d. 12 val. Lietuvių Namuose į susirinkimą, kuriame bus išrinktas tam paminėjimui ruošti komitetas.

Literatūrinė Popietė Detroito Lietuvių Kultūros klubas rengia balandžio 28 d. 12:15 val. Lietuvių Namuose. Programą atliks šių metų Draugo laureatė – premijos laimėtoja Birutė Pūkelėvičiūtė.

Vasario 17 d. Kultūriniam Centre minint Lietuvos Nepriklausomybės šventę LTŠ ansamblis 'Šilainė' labai gražiai pasirodė ir publikos buvo taip įvertinta ir jai ilgai plojant vietoje numatyty 5 šokių pašoko 6. Akordeonu grojo Rimas Kasputis. Aprašant šventės minėjimą 'Šilainė' korespondentų netyčiomis buvo praleista.

Lietuvių Fondas pamažu auga. Paskutiniu metu Lietuvių Fondą su 100 dolerių įnašu įstojo Julius Jauraitis.

A. A.

PRANEI MACIAUSKIENEI

MIRUS, JOS SŪNUMS, MŪSŲ ILGAMEČIUI BENDRADARBIUI IR VILTIES SPAUSTUVĖS VEDĖJUI HENRIKUI MACIAUSKUI, INŽ. ADOMUI MACIAUSKUI, DUKTERIMS JANEI DAUNORIENEI IR VALEI VALIUKĖNIENEI, BEI JU ŠEIMOMS, GILIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

VILTIES DRAUGIJOS VALDYBA
IR
DIRVA

MŪSŲ TĖVELIO JONO TALLAT-KELPŠOS ILGŲ METŲ IŠTIKIMAM BENDRADARBIUI IR ŠEIMOS DRAUGUI

DR. KAZIUI SRUOGAI

MIRUS, ŽMONAI, DUKRAI, ANŪKAMS IR GIMINĖMS VISOS ŠEIMOS VARDU ČIA IR LIETUVOJE GILIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

IRENA TALLAT-KELPŠAITĖ
IR STASYS GIEDRIKAI

A. A.

DR. KAZIUI SRUOGAI

MIRUS, JO ŽMONAI DR. ONAI IR DUKRAI VITAI SU ŠEIMA REIŠKIAME GILIĄ UŽUOJAUTĄ

ALT S-gos CICERO SKYRIUS

Į AMŽINYBĘ PALYDĖJUS GARBINGOS
ATMINTIES

KAZIMIERĄ EIDUKAITĮ,

DALIJAMĖS SIELVARTU SU VELIONIES ŽMONA ANELE, DUKRA PASKTN. MARIJA PUŠKORIENE, VAIKAIČIAIS GEDIMINU IR LINU IR VISAIS JO LIŪDINČIAIS ARTIMAISIAIS IR GIMINĖMS.

CLEVELANDO SKAUTININKAI
IR SKAUTININKĖS IR AKADEMINIO
SKAUTŲ SĄJŪDŽIO NARIAI

A. A.

DR. LEONARDUI PLECHAVIČIUI

MIRUS, GILIAUSIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA JO ŽMONAI, GIMINĖMS IR ARTIMIESIEMS

GYDYTOJŲ KORP!
"FRATERNITAS LITUANICA"